

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЗІ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ
РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУВАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ
ІЗ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

2023

Методичні рекомендації розроблено за сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують одинадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

Думки, зауваження, висновки чи рекомендації, висловлені в цій публікації, належать виключно авторам і не обов'язково відображають офіційну позицію ООН, ПРООН, ЄС та/або інших міжнародних партнерів.

Авторський колектив: Могілат І. М.; Нижник О. М., к. е. н.

Упорядниця: Нижник О. М., к. е. н.

Ці методичні рекомендації спрямовані на підвищення інституційної спроможності представників і представниць місцевої влади та громадянського суспільства з питань планування, моніторингу і оцінки результативності впровадження стратегій, програм і проєктів із відновлення та розвитку в умовах воєнного стану, повоєнного відновлення та надання допомоги місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям та іншим зацікавленим сторонам (стейкхолдерам).

Методика, описана в посібнику, апробована в пілотних громадах Сумської (Білопільська та Сумська територіальні громади) та Чернігівської (Михайло-Коцюбинська та Ніжинська територіальні громади) областей.

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ	5
ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ	6
ВСТУП	7
ЧОМУ МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА – ЦЕ ВАЖЛИВО?	11

ЧАСТИНА 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 13

РОЗДІЛ 1.1. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ МІСЦЕВИХ СТРАТЕГІЙ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ 14

1.1.1. Моніторинг і оцінка як складова стратегування місцевого розвитку	14
1.1.2. Моніторинг і оцінка для стратегії повоєнного відновлення та розвитку	16

РОЗДІЛ 1.2. МОНІТОРИНГ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 19

1.2.1. Взаємозв'язок планування, моніторингу і оцінки	19
1.2.2. Умови здійснення моніторингу	19
1.2.3. Індикатори	21
1.2.4. Класифікація індикаторів	23
1.2.5. Джерела даних	25
1.2.6. Опитування/анкетування, інтерв'ю, фокус-групи	25
1.2.7. Формування переліку індикаторів для МіО	28
1.2.8. Періодичність вимірювання	29
1.2.9. Виконавці моніторингу	29
1.2.10. Звіт за результатами моніторингу	31

РОЗДІЛ 1.3. ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 32

1.3.1. Мета і структура оцінювання, його місце в циклі стратегічного планування	32
1.3.2. Види оцінювання	33
1.3.3. Оцінка відповідності досягнутих результатів запланованим на момент прийняття стратегії	34
1.3.4. Оцінка прогресу досягнення індикаторів прийнятої стратегії	35

1.3.5. Критерії оцінювання	37
1.3.6. Норми оцінювання	37
1.3.7. Звітування за результатами МіО	39
РОЗДІЛ 1.4. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОГНОЗНИХ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЛЯ СИСТЕМИ МіО СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	41
1.4.1. Прогноз: визначення та функції	42
1.4.2. Технологія прогнозування та основні підходи до прогнозування	42
1.4.3. Загальний опис прогнозної моделі	43
1.4.4. Для чого потрібна демоверсія моделі прогнозних показників	44
1.4.5. Структура прогнозної моделі	45
1.4.6. Основні складові прогнозної моделі	45
1.4.7. Схема роботи моделі	46
ЧАСТИНА 2. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОГНОЗНИХ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЛЯ СИСТЕМИ МіО СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	48
РОЗДІЛ 2.1. СТРУКТУРА ФАЙЛУ, ЩО МІСТИТЬ МОДЕЛЬ	50
2.1.1. Інформаційний блок	51
2.1.2. Прогнозний блок	51
2.1.3. Блок моніторингу і оцінки	54
РОЗДІЛ 2.2. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕЛЕМЕНТІВ МОДЕЛІ	56
2.2.1. Індикатори	56
2.2.2. Припущення	57
РОЗДІЛ 2.3. ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ РОБОТИ ЗІ СКЛАДОВИМИ МОДЕЛІ	58
2.3.1. Вкладка ІНСТРУКЦІЯ	58
2.3.2. Вкладка ЦІЛІ_ЗАВДАННЯ	58
2.3.3. Вкладка ФІНАНСУВАННЯ	60
2.3.4. Вкладка ІНДИКАТОРИ	62
2.3.5. Вкладка ДЕМОГРАФІЯ ПР	63
2.3.6. Вкладка ПРОГНОЗ	65
2.3.7. Вкладка МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА	68
2.3.8. Візуалізація даних	69
Висновок	70
ЧАСТИНА 3. МОДЕЛЬ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ на прикладі Михайло-Коцюбинської селищної територіальної громади Чернігівської області (на базі програмного середовища Microsoft Excel)	71
ДОДАТКИ	72

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ

ВПО – внутрішньо переміщена особа

ГО – громадська організація

Мінрегіон – Міністерство розвитку громад та територій України

МіО – моніторинг і оцінка

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку

ООН – Організація Об'єднаних Націй

ПРООН – Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй

УБД – учасник бойових дій

ЮНІСЕФ – Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй

Індикатор – конкретна міра вимірювання того чи іншого явища або процесу відновлення та розвитку.

Кабінетне дослідження – вид дослідження, який полягає у зборі та аналізі вторинної інформації: законодавства, державної, регіональної, місцевої та відомчої статистики, публікацій у медіа та інтернеті, інформації з різноманітних баз даних, попередньо опублікованих звітів.

Моніторинг – регулярний процес збору й аналізу інформації для відстеження ходу виконання запланованих заходів і перевірки їх відповідності встановленим завданням (стандартам).

Оцінка – ретельне та незалежне вимірювання завершеної або тривалої діяльності, щоби встановити рівень досягнення поставлених цілей і сприяти ухваленню відповідних управлінських рішень.

Моніторинг і оцінка мають важливе значення для процесу управління; вони лежать в основі побудови системи надійної та правдивої звітності про результати. Інформаційна звітність відкриває можливість для критичного аналізу, набуття організаційного знання, поінформованого ухвалення рішень та оцінки впливу.

Моніторинг надає інформацію, необхідну для управління, в режимі реального часу, оцінка забезпечує глибший аналіз. Процес моніторингу може виявити проблемні питання, на які відповідь оцінка. До того ж оцінка значною мірою спирається на інформацію, отриману за допомогою моніторингу під час виконання запланованого заходу, наприклад, на вихідні дані, інформацію про хід виконання та показники результатів.

Основна відмінність між моніторингом і оцінкою полягає у цільовому призначенні та часових графіках їх здійснення. Моніторинг зазвичай спрямований на безперервне відстеження процесу, що відбувається. Оцінка здійснюється в певний момент часу для з'ясування того, наскільки ефективно відбувався цей процес і до яких змін він призвів.

План заходів із реалізації стратегії розвитку територіальної громади (далі – план заходів) – документ із реалізації державної регіональної політики, що визначає на середньостроковий період (3–4 роки) заходи, проєкти, місцеві програми розвитку відповідно до завдань, визначених у стратегії, із визначенням відповідальних виконавців, строків виконання, обсягів і джерел фінансування та індикаторів результативності їх виконання.

Показник – ознака змін на шляху відновлення та розвитку.

Стратегія розвитку територіальної громади (далі – стратегія) – документ стратегічного планування державної регіональної політики, що визначає стратегічні, оперативні цілі та завдання для сталого розвитку територіальної громади, розробляється на період реалізації Державної стратегії регіонального розвитку та відповідної регіональної стратегії розвитку з урахуванням положень Закону України «Про засади державної регіональної політики».

Ці методичні рекомендації підготовлені 2022 року в умовах вторгнення Російської Федерації в Україну, що триває донині. Повномасштабна війна призвела до загибелі тисяч людей, безпрецедентних руйнувань житла, транспортної, виробничої, енергетичної, соціальної інфраструктури, масової міграції населення та збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб (ВПО), біженців, шукачів притулку й емігрантів.

Ліквідування наслідків війни та подальший розвиток громад і регіонів зумовлюють необхідність застосування комплексного програмного підходу, залучення ресурсів та цілеспрямованої систематичної та системної роботи владних структур на всіх рівнях врядування, широкої участі громадянського суспільства, підтримки міжнародних організацій для координації дій із відновлення та розбудови миру в найбільш постраждалих територіальних громадах та областях України.

Процеси повоєнного відновлення та розвитку територій мають базуватися на застосуванні сучасних інноваційних управлінських технологій. Доцільно також опрацювати досвід із питань реалізації стратегій та програм відновлення країн, які відчували наслідки руйнівного впливу війни, а також власний досвід відновлення та розбудови миру на сході України (після незаконної анексії АР Крим, військового вторгнення Російської Федерації та окупації нею окремих територій Донецької та Луганської областей 2014 року).

Повоєнне відновлення та розвиток громад має відбуватися шляхом здійснення на національному та місцевому рівнях комплексних заходів, спрямованих на подолання наслідків війни, соціальне та економічне відновлення, створення безпечного середовища життєдіяльності людей, згуртованість і зміцнення соціальної стійкості. Вони передбачають:

- першочергове відновлення критичної інфраструктури та ключових соціальних послуг у галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, громадських будівель і житла, енергетики, транспорту, водопостачання та водовідведення, охорони довкілля;
- економічне відновлення шляхом впровадження місцевого економічного планування, створення нових робочих місць і підвищення рівня зайнятості населення, відтворення людського потенціалу, здійснення структурних змін і надання підтримки мікро-, малому й середньому бізнесу, розширення доступу до фінансових послуг;
- повернення біженців із-за кордону, створення умов для безпечного та гідного проживання ВПО, зміцнення соціальної стійкості, розбудову миру та громадської безпеки шляхом створення механізмів досягнення соціальної єдності та відбудови довіри у громадах, які були окуповані; сприяння культурному діалогу та вихованню толерантності із залученням усіх категорій населення;
- надання правової допомоги та забезпечення доступу до правосуддя; моніторинг ситуації у громадах щодо вразливості, ризиків та соціальних зв'язків; психологічну та соціальну підтримку населення, яке постраждало від війни в Україні.

Виконання поточних завдань і заходів із відновлення та повоєнного розвитку нині не має системного характеру. Фрагментарний характер відновлення об'єктів ускладнює процес забезпечення сталих результатів, посилює ризики дублювання заходів і знижує ефективність управлінських рішень в умовах обмежених ресурсів. А державні пріоритети відновлення та поступального розвитку громад та областей України не є чітко визначеними: відсутня координація зусиль, спрямованих на відновлення, тощо.

Тому доцільно посилити цю роботу, щоби створити системи інтегрованого управління стратегічними та програмними заходами й моніторингу їх виконання на базовому рівні територіальних громад, удосконалити правове, організаційне, оперативне, технічне, інформаційне забезпечення реалізації стратегій, програм і проєктів із повоєнного відновлення та розвитку. Зокрема, впровадження в територіальних громадах сучасних процедур і практик з оцінки потреб із повоєнного відновлення та розвитку, координації, планування, моніторингу і оцінювання процесів відновлення дасть змогу:

- підвищити здатність системи управління оперативно й ефективно запобігати та долати наслідки конфліктів, запобігати людським, соціальним та економічним втратам, сприяти відновленню постконфліктних територій на інноваційній основі;
- відновити об'єкти промисловості, соціальної та транспортної інфраструктури, житлового фонду та систем життєдіяльності населених пунктів;
- реалізовувати заходи з проєктування, нового будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту об'єктів житлового фонду;
- забезпечити соціальний захист, професійну адаптацію та соціальну інтеграцію ВПО та всього населення територіальних громад та областей;
- створити механізми соціального залучення ВПО до життя громад, які їх приймають, за економічним, суспільним, культурним та інформаційним вимірами;
- створити умови для поступального розвитку промисловості, зокрема шляхом розвитку мікро-, малого та середнього бізнесу;
- відновити самодостатність територіальних громад, залучити їх до планування розвитку та виконання пріоритетних завдань;
- посилити інституційну спроможність місцевого самоврядування в контексті вимог повоєнного часу;
- розробити та здійснювати проєкти відповідно до визначених пріоритетних напрямів відновлення із залученням інвестицій, кредитних коштів і міжнародної технічної допомоги; забезпечити синергетичний ефект шляхом узгодження діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо реалізації міжнародних проєктів технічної допомоги та програм із питань відновлення та повоєнного розвитку.

У зв'язку з безпрецедентними масштабами руйнувань і втрат виникає необхідність постійного моніторингу і оцінки потреб, визначення пріоритетних завдань, реалізації стратегічних і програмних документів, зокрема з відновлення і подальшого соціально-економічного розвитку територій, а також мінімізації можливих потенційних ризиків на місцевому та регіональному рівнях. Це вимагає підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, громадських організацій із питань планування,

моніторингу і оцінки результатів реалізації стратегій, програм та проєктів повоєнного відновлення та розвитку.

Методичні рекомендації (далі – Методика) розроблені для підвищення інституційної спроможності представників і представниць місцевої влади та громадянського суспільства з питань планування, моніторингу і оцінки результативності впровадження стратегій/програм/проєктів із відновлення та розвитку в умовах воєнного стану, повоєнного відновлення та надання допомоги місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям та іншим зацікавленим сторонам (стейкхолдерам). Вони допоможуть застосовувати інструментарій, необхідний для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі ефективної системи моніторингу і оцінки.

Успішна реалізація складних завдань із відновлення та розбудови миру потребує впровадження в практику управління на місцевому рівні, а також на рівні окремих стратегій програм і проєктів якісної системи моніторингу і оцінки як складової частини управлінського процесу. Водночас запровадження сучасних підходів до моніторингу і оцінювання стратегій/програм/проєктів поки залишається формальною та непоширеною управлінською практикою. Практично в усіх стратегічних і програмних документах розділи, присвячені моніторингу і оцінці, мають формальний характер, їх не беруть до уваги для прийняття (коригування) відповідних управлінських рішень. Тому інтеграція системи моніторингу і оцінки процесів відновлення до управлінської діяльності залишається актуальним завданням.

Методика розроблена та апробована в пілотних громадах Сумської (Білопільська та Сумська територіальні громади) та Чернігівської (Михайло-Коцюбинська та Ніжинська територіальні громади) областей у процесі актуалізації до умов воєнного стану, повоєнного відновлення та розвитку чинних стратегій, а також розроблення Плану відновлення Білопільської міської територіальної громади в межах проєкту «Розробка та апробація системи моніторингу і оцінки реалізації стратегії розвитку територіальної громади в умовах повоєнного відновлення», що реалізовується Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Основним завданням зазначеного проєкту була допомога пілотним громадам із:

- адаптацією/актуалізацією чинних стратегій розвитку до умов воєнного стану, повоєнного відновлення та розвитку з урахуванням нових викликів і міжнародної підтримки (або підготовкою плану відновлення та розвитку);
- розробкою для кожної громади системи індикаторів і запровадження інструментів моніторингу і оцінки отриманих результатів – автоматизованої моделі моніторингу і оцінки (далі – модель MiO).

Розроблення Методичних рекомендацій відбувалося з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду¹, а також наказу Міністерства розвитку громад та територій України № 265 від 21 грудня 2022 року², Методичних рекомендацій з планування, моніторингу і оцінювання процесів відновлення³.

1 Evaluation Criteria. – Organisation for Economic Co-operation and Development. – [Electronic resource]. – Access: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/daccriteriaforevaluatingdevelopmentassistance.htm>.

2 Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bit.ly/3HbDPml.

3 Методичні рекомендації з планування, моніторингу і оцінювання процесів відновлення. – Дніпропетровська обласна державна адміністрація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/mtd/metodrecplanuvannya.pdf>.

Методика містить три частини. Перша являє собою посібник із формування системи моніторингу і оцінювання стратегій повоєнного розвитку територіальних громад; друга – покрокові рекомендації з використання уніфікованої автоматизованої системи моніторингу впровадження стратегії (моделі МіО), побудованої на базі програмного середовища Microsoft Excel; третя – приклад реальної моделі, розробленої за сприяння Програми розвитку ООН в Україні, яку можна адаптувати до потреб інших територіальних громад.

Ця Методика буде корисною для підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, громадських організацій із питань планування, моніторингу і оцінки результатів реалізації стратегій, програм та проєктів відновлення та розвитку територіальних громад і прийняття управлінських рішень, які базуються на даних.

Використання моделі МіО дасть змогу територіальним громадам здійснювати:

- моніторинг фінансування та досягнення цільових індикаторів продукту та результату на рівні стратегічних та оперативних цілей і завдань;
- оцінку прогресу досягнення індикаторів результативності;
- розробку прогнозної динаміки індикаторів відповідно до сценарного підходу;
- координацію системних програмних заходів із відновлення та розвитку на місцевому рівні в короткостроковій та довгостроковій перспективах, стимулювання процесів залучення ресурсів міжнародної технічної допомоги;
- підготовку управлінських рішень, які базуються на даних, із використанням автоматизованої системи моніторингу і оцінки.

Щоб зосередитися на визначених цілях і завданнях розвитку територіальної громади та виконувати їх протягом усього управлінського та інвестиційного циклів на всіх рівнях врядування

Органи місцевого самоврядування мають розробити стратегію повоєнного розвитку (або актуалізувати наявну з урахуванням умов воєнного стану та повоєнного відновлення), орієнтовану на конкретні результати та ефективність використання публічних коштів, зокрема бюджетних, протягом усього управлінського циклу. Критерії моніторингу та оцінки мають бути визначені на ранніх етапах розробки стратегії для розподілу необхідних ресурсів і підготовки відповідних даних. Це особливо актуально нині, коли органам місцевого врядування необхідно оперативніше та гнучкіше реагувати на тенденції війни, пов'язані з ними ризики та наслідки.

Щоб забезпечити ефективність використання публічних коштів

Зосередження уваги на результатах діяльності за допомогою механізмів моніторингу і оцінювання, включно з чіткою системою показників, підвищує ефективність і результативність публічних інвестицій на різних етапах інвестиційного циклу. Цього можна досягнути шляхом зіставлення цілей та результатів місцевої політики (стратегії), а також шляхом розкриття інформації для ухвалення рішень щодо пріоритетів розвитку та інвестиційних ресурсів на наступних етапах, протягом усього інвестиційного циклу. Однак встановити стандарти оцінювання та використовувати його результати у майбутніх заходах не завжди просто. Крім відповідних спроможностей, моніторинг і оцінювання стратегічних і програмних документів місцевого розвитку передбачають додаткові витрати, які мають врівноважуватися із необхідністю забезпечення ефективності.

Щоб пристосовуватися до мінливих пріоритетів і контекстів повоєнного розвитку протягом усього процесу реалізації стратегії/програми/проєкту

Першою критично важливою необхідністю для ефективного моніторингу діяльності у галузі стратегування місцевого розвитку є добре розроблена система моніторингу з обмеженою кількістю показників, пов'язаних із регіональними та національними цілями. Система моніторингу має сприяти надійному та своєчасному звітуванню про витрати та результати діяльності в межах стратегії/програми/проєкту. Показники мають бути відповідними (пов'язаними з цілями та завданнями), адекватними (вимірювати саме те, що цікавить), надійними та корисними (забезпечувати ефективну інформацію для посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців та політиків). Система моніторингу може бути громіздкою за кількістю індикаторів, отже, трудомісткою та дорогою в управлінні. Тому важливо підкреслити значен-

⁴ Розділ підготовлено з використанням матеріалів Організації Економічного Співробітництва і Розвитку (ОЕСР): Recommendation of the OECD Council on Effective Public Investment Across Levels of Government. – [Electronic resource]. – Access: <http://bit.ly/3XAmlFr>.

ня цілеспрямованого набору показників, що забезпечує лише корисну (реально потрібну) інформацію для ухвалення управлінських рішень.

Оскільки рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний ресурс залежать від територіальної громади, відстежувані показники також мають відрізнятися, відображаючи вибір місцевої політики, цілі та рішення щодо стратегування та/або програмування. Необхідність узагальнення та порівняння даних можна полегшити, заохочуючи місцеві та регіональні суб'єкти адаптувати свою моніторингову діяльність під їхні ресурсні можливості, вибираючи з меню показників зі стандартизованими визначеннями та вимагаючи загального базового набору показників. Для зміцнення правильного розуміння та прихильності до здійснення моніторингу меню показників варто розробляти спільно з місцевими, регіональними та національними суб'єктами регіональної політики, які звітують, контролюють і використовують результати системи показників. Остаточний вибір показників має містити показники ресурсів, процесу, результатів та впливу.

Стратегування розвитку також вимагає від місцевих органів влади встановлення цільових показників. Це передбачає визначення зв'язку між ними та цілями, встановлення базових значень, цільових показників, часових меж для вимірювання та складання звітності, а також визначення відповідальності за досягнення цілей — так, щоб мінімізувати спотворення, які часто виникають у системах моніторингу.

Моніторинг є відносно стандартною практикою у країнах та регіонах Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), включно з використанням показників результативності, а також фінансової інформації (тобто моніторинг виходить далеко за межі простого фінансового аудиту). Однак також очевидно, що оцінювання є менш налагодженим, ніж моніторинг. А отже, потенціал таких показників для вдосконалення політики у майбутньому не повністю реалізований у багатьох країнах ОЕСР, зокрема й в Україні.

ЧАСТИНА 1

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

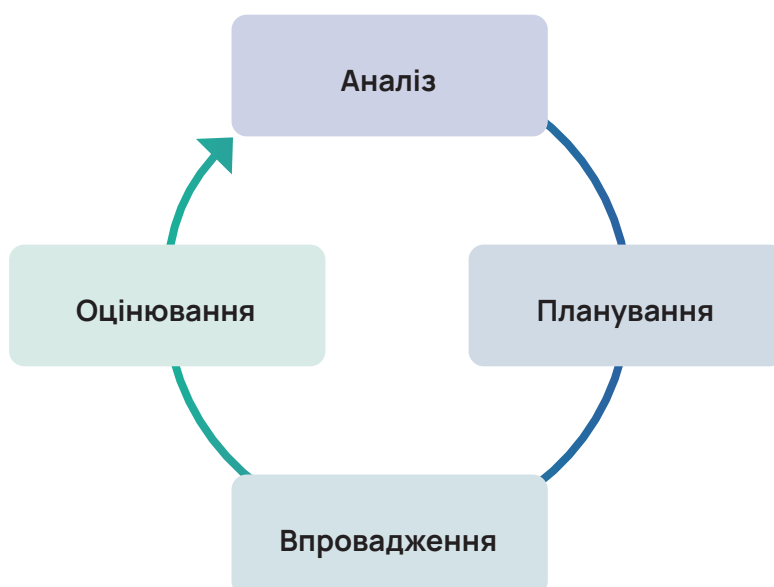
РОЗДІЛ 1.1.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ МІСЦЕВИХ СТРАТЕГІЙ ПОВОЄННОГО РОЗВИТКУ

1.1.1. Моніторинг і оцінка як складова стратегування місцевого розвитку

Моніторинг і оцінку зазвичай розглядають як фінальний етап реалізації проєктів та/або програм. Стратегії відрізняються від проєктів та програм, по-перше, масштабами планованої діяльності, по-друге, інструментами та процедурами їхнього розроблення та реалізації. Стратегування розвитку територіальної громади – циклічний процес, встановлений Законом України «Про засади державної регіональної політики» та наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 265 від 21 грудня 2022 року. Він затверджує Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, здійснення моніторингу і оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад.

Відповідно до зазначеного наказу єдиний стратегічний планувальний цикл передбачає таку послідовність процесів:

Запропонована нами Методика розглядає моніторинг не як окремий етап роботи, а як постійний процес збору та систематизації перевірених даних за відповідними індикаторами на всіх етапах розробки та реалізації стратегії, а оцінку – як спеціальні заходи в період завершення

одного та початку наступного циклу стратегування розвитку територіальної громади для ухвалення об'єктивних управлінських рішень щодо ефективності, економічності, впливу, сталості результатів реалізації стратегії.

Процес розроблення місцевих стратегій/програм/проектів розвитку тісно пов'язаний із моніторингом і оцінкою їх реалізації. Тому в процесі планування необхідно брати до уваги не тільки намічені цілі та заплановані результати, а й те, як їх будуть контролювати й оцінювати та процес їхнього досягнення. Зокрема, потрібно забезпечити готовність запланованих ініціатив (стратегічних та оперативних цілей, завдань, заходів, проектів) до моніторингу і оцінки.

Із урахуванням зазначеного вище наказу Мінрегіону загальний алгоритм формування системи МіО у процесі планувального циклу стратегії/програми/проекту/ передбачає наявність таких дій/кроків:

№	Етап	Зміст етапу	Коментарі щодо формування МіО
1	АНАЛІЗ	Вивчення ситуації у територіальній громаді, основних проблем і становища різних груп бенефіціарів, збір статистичних даних, зокрема у розрізі різних соціальних та вікових груп жінок і чоловіків, здійснення необхідних опитувань, фокус-груп із зацікавленими сторонами (соціально-економічного та SWOT ⁵ -аналізу на цій основі).	Процес розробки стратегії проходить етап досліджень та аналізу теперішньої ситуації, можливостей та загроз зовнішнього середовища, інших видів аналізу для виявлення та формулювання проблем, визначення перспектив розвитку території. Вже на цьому етапі визначають індикатори зміни середовища життєдіяльності територіальної громади та початкові (базові) показники, за якими відстежуватимуться й оцінюватимуться зміни. Зазвичай це статистичні та адміністративні дані, що характеризують тенденції розвитку громади в таких галузях: демографія, економіка, бюджет, соціальна сфера, безпека та екологія.
2	ПЛАНУВАННЯ	Визначення сценаріїв розвитку, стратегічного бачення, стратегічних та оперативних цілей, способів реалізації завдань і заходів, а також визначення ключових результативних показників досягнення встановлених цілей стратегії.	Після формування загального для всіх зацікавлених сторін розуміння проблем і перспектив настає етап визначення пріоритетів діяльності, формулювання цілей, завдань, індикаторів досягнення цілей, складання планів заходів тощо. Цей етап є основним для формування системи індикаторів для МіО. Для кожної визначеної цілі та завдання мають бути встановлені результати їхнього досягнення з цільовими індикаторами їхнього вимірювання.
3	ВПРОВАДЖЕННЯ	Розроблення та затвердження плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у стратегії, реалізація місцевих програм розвитку, проектів і заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування за необхідності.	Розроблену стратегію (включно з планом заходів із її реалізації) необхідно затвердити рішенням відповідної місцевої ради, тим самим надати їй легітимності та заручитися підтримкою всіх зацікавлених сторін під час реалізації. На цьому етапі важливо визначити: а) суб'єкти, відповідальні за реалізацію заходів з МіО; б) тимчасові періоди моніторингу процесу реалізації стратегії; в) відповідального за збір та обробку даних у межах моніторингу; г) статус ініціативної групи з МіО, перетворення її на елемент постійного органу з управління реалізації стратегії. Під впровадженням (реалізацією) стратегії насамперед ідеться про виконання конкретних планів заходів на певний період та виконання дій, які з якихось причин не потрапили до планів. Паралельно з реалізацією починається процес моніторингу, тобто збір даних про процес і результати реалізації стратегії.

5 Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, з англ. – Сильні сторони, Слабкі сторони, Можливості і Загрози.

4	ОЦІНЮВАННЯ	Визначення результатів впливу реалізації стратегії на розвиток територіальної громади, досягнення запланованих результатів і врахування їх у наступному планувальному циклі.	Після закінчення певного періоду реалізації стратегії необхідно підбивати проміжні підсумки та давати оцінку отриманим результатам. Для цього потрібно мати визначену кількість зібраних і систематизованих даних. Якість роботи на цьому етапі залежить як від змісту зібраної інформації, так і від правильності обраних на попередньому етапі критеріїв. Частиною цієї оцінки є дослідження та оцінка змін у середовищі життєдіяльності територіальної громади, з якої розпочинався процес стратегування її розвитку.
---	-------------------	--	--

1.1.2. Моніторинг і оцінка для стратегії повоєнного відновлення та розвитку

Пілотні територіальні громади проєкту «Розробка та апробація системи моніторингу і оцінки реалізації стратегії розвитку територіальної громади в умовах повоєнного відновлення» Програми ООН із відновлення та розбудови миру на момент початку реалізації проєкту мали затверджені чинні стратегії розвитку, прийняті до 2022 року. Отже, в умовах воєнного стану ці стратегії вирішили переглянути з урахуванням реалій війни та потреб повоєнного відновлення і розвитку.

Процедура/методологія визначення відповідності чинної стратегії потребам повоєнного відновлення та розвитку за етапами та змістовно подібна до затвердженого алгоритму розроблення стратегії.

Але в умовах повномасштабного вторгнення, що триває, законодавчої невизначеності щодо загальної стратегії відновлення та розвитку держави та регіонів, міграції населення, значних кадрових втрат та інституційної спроможності органів місцевого самоврядування на урядовому рівні процес стратегування на місцевому рівні потребував зміни акцентів у роботі та зміни фокуса особливої уваги розробників на різних етапах, зокрема:

1. Застосування до стратегування переважно змішаного управлінсько-експертного підходу з елементами партисипації

Такий підхід є виправданим з огляду на необхідність оперативного реагування та якісного швидкого оцінювання стану справ у громаді та суттєвих змін, спричинених війною. Вимушена міграція мешканців, небезпека, пов'язана з обстрілами, відсутність електроенергії та зв'язку значно обмежили можливості залучення широкого кола громадськості до процесу актуалізації стратегії.

2. Обов'язкове включення до робочої групи з актуалізації стратегії представників і представниць найбільш уразливих або відокремлених груп, зокрема ВПО, учасників бойових дій (УБД) тощо, які зазвичай виключені з процесу планування

Будь-яка програма, проєкт або стратегія, зокрема з повоєнного відновлення та розвитку, має низку зацікавлених сторін. Ефективне планування або перегляд стратегії має здійснюватися за їхньої участі. Представники та представниці визначених зацікавлених сторін обов'язково мають бути включені до складу робочих органів не лише для розроблення стратегії, а й для її моніторингу і оцінки.

3. Збір інформації для аналізу проблем громади має передбачати оцінку втрат (руйнувань) внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну та інших наслідків війни у різних галузях: демографія, економіка, безпека, екологія, соціальна сфера

Для збору такої інформації доцільно скористатися таблицею «Втрати від повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну», що наведена в додатках 1 та 2 до Методики.

4. Для правильного розуміння актуальних проблем та їх пріоритезації доцільно здійснити опитування населення через анкетування, інтерв'ю, фокус-групи в онлайн-форматі

Правильні пріоритети дадуть змогу підтвердити важливість визначених проблем для зацікавлених сторін і масштаб їхнього впливу, а також визначити першочерговість розв'язання. Важливо порівняти проблеми, сформовані на етапі підготовки чинної стратегії, з виявленими під час аналізу.

5. Об'єктивна та ґрунтовна оцінка (перегляд) сильних і слабких сторін, зовнішніх загроз і можливостей із урахуванням викликів війни та повоєнного відновлення

Уточнений SWOT-аналіз дає змогу сформулювати актуальні порівняльні переваги, виклики та ризики, які є основою для формулювання оновлених сценаріїв, стратегічних та оперативних цілей розвитку територіальної громади в повоєнний період.

6. Стратегічні та оперативні цілі мають орієнтуватися на реальні для використання ресурси, а в період повоєнного відновлення вони здебільшого досить обмежені

Стратегічні цілі, визначені у стратегії, мають бути досяжними хоча би протягом часу її реалізації. Не варто допускати значної кількості стратегічних цілей чи завдань, які не можна вирішити силами громади.

Таблиця 1

Документ	Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання	Проекти/заходи
Стратегія 2021				
Оновлена стратегія				

7. Формулювання уточнених цілей і завдань здійснювати з дотриманням системи критеріїв SMART

Це означає, що цілі мають бути:

- конкретні (чітко та однозначно визначені);
- вимірні (зафіксовані кількісні або якісні (прогрес/регрес) показники);
- досяжні (не надто амбітні, але й не дуже прості; досяжні за допомогою наявних ресурсів та в межах поточної суспільно-політичної ситуації);

- релевантні (що мають відношення до конкретних ситуацій, груп людей, територій або інших об'єктів планування, водночас актуальні й не суперечать іншим цілям і пріоритетам);
- обмежені за часом (із заданими термінами досягнення).

Приклад формулювання цілі SMART:

✗ Не SMART ціль розвитку територіальної громади

Відновлення та збереження природних та історико-культурних пам'яток на території ХХХ громади

✓ SMART ціль розвитку територіальної громади

До 2025 року відновлено та збережено не менше 50% природних та історико-культурних пам'яток на території ХХХ громади

До таких критеріїв цілей і завдань не складно підібрати відповідні індикатори їхнього досягнення (детальніше в Розділі 1.2 цієї Методики).

8. Оцінка наявності та адекватності індикаторів результативності чинної стратегії для побудови системи моніторингу і оцінки

Оцінка наявності та адекватності індикаторів здійснюється відповідно до основних вимог підбору індикаторів, наведених у Розділі 1.2 цієї Методики. Таким чином заповнюється форма, наведена у Таблиці 2.

Таблиця 2

Індикатор	Вимірний	Можливість регулярного відстеження	Можливість перевірки незалежною оцінкою	Доступний	Відповідає предмету	Зв'язок із ціллю*	Надійний/об'єктивний	Можливість дезагрегації	Вказує на прогрес чи досягнення результату	Простота й зрозумілість
Індикатор 1.1.										
Індикатор 1.2.										
....										

У клітинках відповідність критерію відмічається як «+», невідповідність як «-».

*Ступінь зв'язку відмічається як «++» (сильний зв'язок), «+» (опосередкований зв'язок) або «-» (відсутність зв'язку).

РОЗДІЛ 1.2.

МОНІТОРИНГ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

1.2.1. Взаємозв'язок планування, моніторингу і оцінки

Між плануванням, моніторингом і оцінкою є тісний взаємозв'язок і взаємозалежність:

- без належного планування та чіткого формулювання намічених результатів дуже складно визначити, що і як підлягає моніторингу; отже, його неможливо здійснити якісно;
- без ефективного планування (чітко визначених рамок результатів) база для оцінки буде слабкою; отже, її неможливо здійснити якісно;
- без ретельного моніторингу неможливо зібрати необхідні дані, а отже, і якісно оцінити;
- моніторинг необхідний, але не достатній для оцінки;
- моніторинг сприяє оцінці, але вона, своєю чергою, спирається на нові, додатково зібрані, дані та використовує різні системи для аналізу;
- моніторинг і оцінка стратегії або програми зазвичай призводять до змін із урахуванням реально досягнутих результатів.

1.2.2. Умови здійснення моніторингу

Для впровадження ефективної системи моніторингу та оцінки необхідно забезпечити дотримання трьох обов'язкових умов:

- визначення конкретних результатів для кожної зі стратегічних та оперативних цілей, завдань та заходів, а також проєктів;
- визначення індикаторів для кожного результату;
- визначення джерел інформації.

Результат:

- ✓ *має вказувати на тип і рівень суспільної трансформації внаслідок реалізації проєкту, наприклад:
 - покращення (стану здоров'я мешканців);

- зростання (надходжень до місцевого бюджету);
 - зміцнення (спроможності місцевих ГО);
 - підвищення (рівня зайнятості);
 - зменшення (смертності серед дітей до 1 року);
- ✓ *або має відображати трансформацію відношення, практики чи поведінки цільової групи/груп, наприклад:
- формування доброзичливого ставлення мешканців громади до ВПО.

Для формулювання результатів і показників можна використати форму таблиці 3, наведеної нижче.

Таблиця 3

Результати	Показники	Вихідні дані	Мета (цільові значення)	Засоби перевірки	Ризик і припущення
Формулювання результатів	Визначення рівня прогресу на підставі результатів	Індикатор відповідного показника станом на початок реалізації стратегії/програми	Цільовий індикатор (орієнтовний результат) станом на певну дату у майбутньому	Джерело перевірки інформації (первинна звітність, дані офіційної статистики, дослідження, опитування, інвентаризація тощо)	Припущення, що охоплюють широкий спектр питань від середньострокових результатів до результатів впливу. Ризик того, що потрібний результат впливу не буде досягнутий.

Припущення – необхідні та сприятливі умови, що дозволяють успішно встановити причинно-наслідкові зв'язки між різними рівнями результатів.

Приклади припущень:

- Пріоритети залишаться незмінними протягом усього періоду планування
- У країні буде забезпечена політична, економічна й соціальна стабільність
- Заплановані бюджетні кошти для певних цілей виділяються фактично
- Цілі з мобілізації ресурсів для виконання заходів досягнуті

Ризик – це можлива подія, що не піддається контролю з боку програми, яка може негативно вплинути на досягнення результатів.

Приклади ризиків:

- Ескалація бойових дій
- Відсутність фінансування об'єктів інфраструктури з державного бюджету

Загалом для здійснення моніторингу важливі такі компоненти:

- показники/або індикатори (планові або цільові та фактичні);

- організація регулярного збору фактичних показників;
- зіставлення планових і фактичних показників досягнення результатів та визначення зрушень або відхилень.

1.2.3. Індикатори

Показники/індикатори – це основа будь-якого моніторингу, без них його неможливо здійснити. В ідеалі показники й індикатори результатів потрібно визначити на етапі підготовки проекту/програми/стратегії та включити до зазначених документів у вигляді рамки результатів (таблиці результатів).

Показник – ознака змін на шляху відновлення та розвитку.

Індикатор – конкретна міра вимірювання того чи іншого явища або процесу відновлення та розвитку.

Показники для моніторингу можна поділити на такі групи:

- **показники внесків** – визначають тип, обсяги та частку виділених відповідно до запланованого кошторису ресурсів (фінансових, матеріально-технічних, інформаційних, людських), які використовуються органом влади для виконання завдання стратегії/програми (наприклад, кількість коштів, витрачених для реалізації заходів програми; кількість прийнятих нормативних актів). У вітчизняному нормативному середовищі й управлінській практиці під терміном «показники внесків» прийнято розуміти насамперед фінансові показники реалізації програми;
- **показники продуктів** – характеризують кількість та тип робіт і послуг, вироблених у процесі реалізації заходів програми, та їхніх безпосередніх користувачів (наприклад, кількість проведених семінарів та учасників; кількість наданих консультацій школярам, молоді, безробітним; кількість підприємців, які отримали доступ до кредитних ресурсів та їхній обсяг; кількість безробітних, що отримали одноразову допомогу для започаткування власної справи);
- **показники результатів** – відображають опосередкований вплив на бенефіціарів програми та регіону в цілому від реалізації заходів програми. Ці зміни сприймаються як такі, які відбулися не лише внаслідок реалізації програми, але й під впливом інших соціально-економічних і політичних змін.

Показники результатів поділяють на:

- **показники наслідків** – зазвичай середньострокові зміни у сфері дії стратегії/програми, що можуть стосуватися змін у поведінці бенефіціарів або в політиці органів влади, середовищі програми загалом (наприклад, збільшення частки суб'єктів малого підприємництва серед інших суб'єктів господарювання; кількість створених робочих місць);
- **показники впливу** – довгострокові зміни у сфері дії стратегії/програми та територіальної громади в цілому, що зазвичай демонструють досягнення загальної мети програми (наприклад, питома вага малого підприємництва у виробництві продукції, зменшення рівня безробіття).

Загальні вимоги до індикаторів	
1	Бути вимірними (тобто вимірювані у звичайних і широко використовуваних одиницях, наприклад: кг, га, млн грн, тонни, дні тощо).
2	Відповідати вимогам регулярності відстеження та враховувати періодичність або циклічність досліджуваного явища.
3	Бути такими, які можна перевірити, та в разі потреби перевірити ще раз незалежною оцінкою, іншими методами.
4	Бути доступними та практичними під час збору даних (тобто мати розумну вартість: витрати для збору індикаторів мають бути невисокими).
5	Стосуватися контексту (тобто відповідати предмету вивчення й мати логічний зв'язок із цілями і завданнями процесу або явища, що вивчається).
6	Бути надійними та об'єктивними (тобто джерелам інформації, відповідальним за збір індикаторів, можна довіряти).
7	Якщо потрібно, індикатор має піддаватися дезагрегуванню під час аналізу отриманих результатів (тобто давати можливість розбивати індикатор на його окремі характеристики, як-от стать, приналежність до суспільних груп, наприклад, внутрішньо переміщені особи, люди з інвалідністю, діти тощо).
8	Індикатор має бути чутливим до змін, які потрібно відстежити, але достатньо нечутливим до побічних факторів/змін.
9	Для результативності моніторингу індикатори мають вказувати на прогрес у досягненні бажаного результату. Індикаторами результату є конкретна міра вимірювання явища або процесу, яка вказує на дійсний прогрес у досягненні бажаного результату.
10	Індикатори мають бути простими й зрозумілими для сприйняття.

Три основні правила, які необхідно враховувати під час розробки індикаторів:

- для моніторингу кожного результату їх має бути кілька (якісний та кількісний);
- вони мають враховувати інтереси численних зацікавлених сторін (і водночас знаходити баланс між ними, оскільки різні зацікавлені сторони матимуть різні інтереси в отриманні різних індикаторів, отже, їх не має бути забагато);
- згодом доцільно (й очікувано) переглянути показники, додати нові та прибрати деякі старі індикатори для вдосконалення системи моніторингу, базуючись на аналізі раніше зібраних індикаторів і нових завдань.

В умовах повоєнного відновлення органи місцевого самоврядування та інші органи влади створюють свою систему або власну модель моніторингу, яка формується з огляду на конкретні умови та загальну ситуацію кожної територіальної громади.

Відповідно, для різних стратегій розробляються різні індикатори, що задовольняють специфічні потреби та вирішення конкретних завдань, оскільки загальні індикатори не завжди чутливі й не відповідають на всі запитання.

1.2.4. Класифікація індикаторів

а) Прямі та непрямі індикатори

Непрямі індикатори використовують тоді, коли немає можливості виміряти явище або процес за допомогою прямих індикаторів. Здебільшого це стосується явищ, які знаходяться в латентному (прихованому) стані та які складно виміряти або прорахувати кількісно (наприклад, обсяг тіньового ринку, кількість зайнятих у неформальному секторі, розмір багатства, обсяг контрабанди тощо). У таких випадках вдаються до непрямих індикаторів.

Приклади непрямих індикаторів:

- непрямим індикатором розвиненості промислової інфраструктури території в багатьох країнах є показник забезпеченості шкіл каналізацією та водопроводом;
- індикатором реального промислового виробництва є витрати електроенергії, яку неможливо зберегти про запас (на відміну від показника, нарахованого за статистичною звітністю та фінансовими показниками);
- непрямим індикатором підвищення рівня доходів населення та його добробуту може слугувати кількість будинків із супутниковими антенами на дахах або обсяг продажів предметів розкоші.

За багатьма з вказаних вище показників розраховуються і **прямі показники**. Наприклад, у статистичній звітності митних органів є дані щодо рівня нелегально завезених товарів, тобто фактично виявлених і зареєстрованих митними органами. Однак ця цифра не відображає дійсного масштабу контрабанди.

Вдаватися до використання непрямих індикаторів необхідно в разі відсутності або неможливості регулярного збору даних точніших (прямих) індикаторів.

б) Кількісні та якісні індикатори

Кількісні індикатори характеризують конкретні масштаби суспільних явищ. До них належить все те, що можна поррахувати, виміряти кількісними показниками. Вони представлені в одиницях виміру того чи іншого явища (наприклад, у кілограмах, кілометрах, тоннах тощо), чисельності одиниць сукупності (наприклад, кількість підприємств, загальна кількість шкіл, лікарень, кількість безробітних, кількість навчених безробітних, частка навчених безробітних від загального числа безробітних, сума грошових коштів, витрачена на навчання), величині ознаки, що характеризує це явище (наприклад, обсяг промислової продукції регіону, розмір заробітної плати робітника).

До **якісних індикаторів** належать такі показники, які важко виміряти наявними кількісними параметрами. Зазвичай якісні індикатори показують ставлення людей до тих чи інших явищ.

Переваги якісних індикаторів полягають у тому, що, на відміну від кількісних даних, які часто збирають зацікавлені сторони (про свою ж власну роботу), вони дають можливість побачити процес очима інших його учасників та учасниць, які безпосередньо не залежать від оцінюваного органу, але водночас є споживачами його послуг (тобто експертами).

в) Індикатори зі спеціальними значеннями

Наявність індикаторів зі **спеціальними значеннями** пов'язана з переліком завдань і заходів, які неможливо коректно виміряти кількісними або якісними індикаторами. Відповідно, інди-

катором відстеження буде «Так/Ні» або «Зроблено/Не зроблено», «Затверджено/Не затверджено». Останній індикатор фіксує не тільки факт внесення пропозицій, але і його результат, а саме – твердження у вигляді конкретного документа, який згодом можна контролювати.

Є індикатори з готовими значеннями. Наприклад, завдання «Побудувати в населеному пункті Х три школи до 2025 року» має готовий цільовий показник, який і слугує основою для індикатора: «Побудовано три школи /Не побудовано три школи».

г) Складні індикатори, індекси

До категорії **складних** індикаторів відносять такі, що вимагають розрахунків на основі попередньо зібраних простих індикаторів. Це пов'язано з тим, що прості індикатори не завжди дають повну інформацію про процес або конкретний результат.

Індекси також часто виступають як індикатори. Вони являють собою показники, які дають змогу аналізувати зміни явища у часі та просторі, а також оцінювати ступінь виконання цілей. Індекс – особлива відносна величина, якою можна порівнювати несумісні явища, а також здійснювати оцінку ролі окремих факторів, які формують складне явище. Специфіка індексного методу полягає у здатності привести елементи складного явища до стану порівняння.

СКЛАДНІ ІНДИКАТОРИ	ІНДЕКСИ
Потребують розрахунків на основі попередньо зібраних простих індикаторів	Особлива відносна величина, що дозволяє порівнювати непорівнювані явища
1. Співвідношення кількості працевлаштованих ВПО до загальної кількості працевлаштованих (%).	1. Індивідуальний індекс – результат порівняння двох показників, що належать до однорідного об'єкту (цін будь-якого товару, обсягів його реалізації, кількості виробленої продукції у звітному та базисному періодах тощо)
2. Співвідношення реальної заробітної плати до прожиткового мінімуму.	2. Зведений індекс: <ul style="list-style-type: none">• індекс людського розвитку;• індекс конкурентоспроможності.

Приклади гендерно чутливих індикаторів:

- кількість жінок, зокрема із вразливих груп, які беруть участь у заходах із розробки стратегій;
- кількість учасників, жінок і чоловіків, які беруть участь в обговоренні (фокус-група) та презентації гендерно чутливих потреб громади;
- кількість учасників, жінок і чоловіків, зокрема із вразливих груп, які беруть участь в обговоренні проєкту стратегії розвитку громади;
- кількість гендерно чутливих рекомендацій, запропонованих до проєкту стратегії розвитку громади.

д) Вихідні дані

Для здійснення моніторингу необхідно мати вихідні дані.

Вихідні дані (базові значення) для вимірювання результатів діяльності – це інформація (кількісна або якісна), що забезпечує дані на початок діяльності/безпосередньо перед початком розроблення стратегії. Вони слугують точкою відліку для подальших порівнянь і вимірів.

Вихідні дані використовують для того, щоб:

- визначити вихідний момент;
- виміряти динаміку змін, побачити прогрес;
- виміряти якість реалізації проекту, програми або стратегії.

е) Цільові або планові індикатори

Цільові/планові індикатори відображають проміжні або кінцеві значення показників результату діяльності з виконання цілі та/або завдання на певну дату/період реалізації стратегії. Кількісні значення цільових індикаторів визначають на основі прогнозу.

1.2.5. Джерела даних

Джерела даних – це особи або організації, що забезпечують дані для моніторингу, аналізу та оцінки.

Джерелами даних для моніторингу стратегії можуть бути дані:

- державної статистики;
- статистичних спостережень, виконаних на замовлення відповідального виконавця стратегії/програми;
- управлінської (адміністративної) звітності місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування;
- опитування громадської думки, зокрема бенефіціарів і стейкхолдерів стратегії/програми.

Дані поділяються на первинні та вторинні:

- первинні дані збирають безпосередньо в самій організації, наприклад, за допомогою опитувань, прямих спостережень і співбесід;
- вторинні дані – це дані, отримані іншими особами/організаціями та зібрані для інших цілей (відмінних від цілей стратегії). Прикладом таких даних можуть бути дані опитувань, проведених іншими організаціями, дані перепису населення (та інших демографічних досліджень), дані органів статистики, фіскальних органів, дані Національного банку України тощо.

Вторинні дані часто дозволяють зекономити кошти, але використовувати та інтерпретувати їх потрібно обережно: спершу ознайомитися з методологією збору даних, якщо можливо, перевірити їхню надійність і достовірність.

1.2.6. Опитування/анкетування, інтерв'ю, фокус-групи

Метою опитування є вивчення думки та визначення потреб різних груп бенефіціарів і стейкхолдерів із питань стратегічних напрямків повоєнного відновлення та розвитку територіальних громад.

Опитування (анкетування, інтерв'ю, фокус-групи) може відбуватися за різними тематичними блоками, зокрема:

- оцінкою результатів реалізації цілей, завдань і заходів чинних стратегії/програми/проектів розвитку громади;
- оцінкою втрат у різних галузях внаслідок повномасштабного вторгнення;
- оцінкою проблем і потреб повоєнного відновлення громади в різних галузях (демографічна ситуація, економіка, зокрема ринок праці та підприємництво, безпека, соціальний захист, екологія, згуртованість тощо);
- рівнем відкритості влади, залученості та інклюзивності процесу розроблення та реалізації чинних стратегії/програми/плану;
- пропозицією щодо підвищення ефективності реалізації стратегії/програми/плану повоєнного відновлення та розвитку територіальних громад і впровадження МіО отриманих результатів.

Анкетування та інтерв'ю відбувається з дотриманням вимог до репрезентативності вибірки респондентів і з дотриманням гендерних принципів.

ОПИТУВАННЯ

В умовах воєнного стану, що триває в Україні, опитування (анкетування, інтерв'ю, фокус-групи) за участі представників і представниць бенефіціарів та стейкхолдерів доцільно здійснювати з огляду на ситуацію в конкретній громаді:

- 1) спілкуючись офлайн або за допомогою паперових анкет;
- 2) дистанційно в онлайн режимі (за допомогою комунікаційних інтернет-платформ, електронної пошти, соціальних мереж, месенджерів) або телефоном.

АНКЕТУВАННЯ

В анкетуванні беруть участь представники та представниці всіх старостатів у кожній громаді. Анкетування має на меті виявити основні проблеми та потреби повоєнного відновлення та подальшого розвитку громади.

Для вивчення думки окремих категорій громадян можна використати інституційне опитування в організаціях, які представляють їхні інтереси (наприклад, жіночі спілки, організації людей з інвалідністю, молодіжні організації, організації ВПО, бізнес-об'єднання тощо).

Анкета може містити три типи запитань:

- з номінальною шкалою — пропонує респондентам вибрати один (або декілька) з наявних варіантів відповіді, що описують те чи інше явище;
- з порядковою шкалою — пропонує респондентам оцінити вказаний показник за 5(6)-ти бальною шкалою, де, залежно від змісту запитання, 1 — мінімальне, 5 — максимальне значення,

яке означає позитивну/негативну характеристику явища або позитивний/негативний вплив цього явища на розвиток громади (0 означає «Не знаю»);

- відкриті запитання — дають змогу респондентам визначити основні проблеми та потреби повоєнного відновлення, висловити свої пропозиції щодо подальшого розвитку громади, пріоритетних сфер та конкретних проєктних ідей чи ініціатив.

Форма здійснення анкетування залежить від особливостей громади та може відбуватися шляхом:

- електронного опитування в Google-анкеті;
- розміщення анкети на сайті громади;
- розповсюдження паперових анкет серед жителів і жительок громади (обираючи цю форму, необхідно враховувати аспект повернення заповнених анкет для їх обробки та аналізу) в людних місцях (ЦНАП, заклад освіти тощо).

ІНТЕРВ'Ю

В інтерв'ю беруть участь не менше десяти респондентів із кожної громади. Можна організувати:

- поглиблене інтерв'ю з обмеженим колом ключових посадових осіб органів місцевого самоврядування (1–2 особи, наприклад, голова, заступник голови або секретар). Інтерв'ю керівних осіб місцевого самоврядування (старост) відбувається з кожним окремо;
- напівструктуроване інтерв'ю з представниками зацікавлених сторін. Необхідність інтерв'ю з представниками стейкхолдерів визначається шляхом консультацій та з урахуванням особливостей територіальних громад. У разі потреби для інтерв'ю обирають 2–3 особи. Це можуть бути представники структурних підрозділів виконкому (з питань економіки, фінансів, будівництва й таке інше) та/або депутатського корпусу. Відбір кандидатів стейкхолдерів для інтерв'ю здійснюється з урахуванням консультацій із представниками органів місцевого самоврядування територіальних громад;
- телефонне опитування (інтерв'ю) представників бенефіціарів (за потреби з урахуванням особливостей громади, зокрема для віддалених територій, які не мають якісного інтернету): людей із інвалідністю, пенсіонерів та людей старшого віку, інших категорій, для яких телефонне спілкування є найбільш зручною та доступною формою. Кількість опитуваних визначається окремо в кожній громаді (але не менше семи осіб).

ФОКУС-ГРУПИ

Фокус-групи можуть залучати як стейкхолдерів, так і бенефіціарів. До участі у фокус-групах запрошують не менше 1–2 представників від кожної відповідної групи в кожному старостаті громади. Фокус-групи відбуваються в режимі онлайн-конференції. Проводити фокус-групи доцільно після обробки даних опитувань за допомогою анкетування та інтерв'ю. Це можливість доповнити, уточнити та верифікувати отриману інформацію.

Основні етапи опитувань (анкетування, інтерв'ю, фокус-груп)

Кожне опитування (анкетування, інтерв'ю, фокус-група) передбачає такі основні етапи:

- 1) Підготовка анкетування, інтерв'ю, фокус-групи:
 - відбір респондентів – тих, кого будуть опитувати (скласти списки респондентів у межах визначених груп стейкхолдерів та бенефіціарів, надіслати запрошення та відповідні покликання, організувати участь в онлайн-опитуванні);
 - підготовка опитувальника – визначити запитання для бенефіціарів та стейкхолдерів;
 - визначення дати, часу та місця опитування – тривалістю до 1–1,5 години;
 - визначення способу запису для інтерв'ю та фокус-груп.
- 2) Підготовка до інтерв'ю, фокус-групи:
 - початок – встановлення контакту;
 - основна частина;
 - завершення.
- 3) Обробка даних (зведення, узагальнення).
- 4) Підготовка звіту – отримані результати анкетування, проведених інтерв'ю, фокус-групових дискусій потрібно впорядкувати в єдиний аналітичний звіт для кожної громади.

1.2.7. Формування переліку індикаторів для МіО

На основі проведеного аналізу стану розвитку територіальної громади та результатів опитування/анкетування із залученням представників і представниць робочої групи для кожної громади формуються переліки індикаторів, за якими має здійснюватися МіО стратегії.

Під час формування переліку індикаторів необхідно врахувати основні правила та вимоги до індикаторів, наведені у цьому розділі, а також здійснити розподіл індикаторів:

- за кількісними, якісними, статичними та динамічними параметрами;
- за типами: ресурсів, заходів, продуктів, результатів і впливу;
- за сферами: демографічні, економічні, покращення якості життя тощо.

Доцільно виокремити такі сфери, як (1) соціально-демографічна; (2) економічна; (3) фінансова; (4) якість життя; (5) доступність публічних послуг, – та визначити показники, які дадуть змогу побудувати та якісно здійснювати МіО стратегії.

1.2.8. Періодичність вимірювання

Моніторинг має бути регулярним: різні процеси в його межах мають різну динаміку. Слабку динаміку є сенс вимірювати раз на декілька років. Інші процеси змінюються дуже швидко. Треті мають циклічну природу або трансформуються під впливом декількох детермінант.

Періодичність здійснення моніторингу залежить від:

- визначених вимог нормативно-правових актів (щоквартально, щорічно);
- періодичності державної статистики (для показників, збір даних для яких здійснюється в межах планових державних статистичних спостережень), управлінської звітності;
- ресурсного забезпечення моніторингу (зокрема для показників, дані яких збираються в результаті опитування громадської думки, бенефіціарів).

У кризових умовах воєнного стану періодичність здійснення моніторингу результатів визначається для кожного завдання, заходів, проєктів з огляду на особливість та значущість для цільової аудиторії. Це може бути навіть щоденний моніторинг, якщо йдеться про проєкти, які передбачають, наприклад, покращення екологічної ситуації (забруднення повітря) або здійснення протиепідемічних заходів.

Для кількісних та якісних показників визначаються прогнозні цільові значення на передбачуваний період реалізації стратегії та здійснення моніторингу.

1.2.9. Виконавці моніторингу

Зазвичай відповідальним за здійснення моніторингу стратегії/програми/проєкту є орган місцевої влади, що виконує функції замовника.

В умовах кризи та повоєнного відновлення доцільним є створення спільної моніторингової групи, діяльність якої координуватиметься та забезпечуватиметься відповідним органом місцевого самоврядування або його виконавчим органом.

До складу спільної моніторингової групи можуть увійти представники та представниці зацікавлених сторін: залучених до реалізації стратегії/програми/проєкту співвиконавців – органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, державної статистики, партнерських і донорських організацій, наукових установ, громадських організацій, які можуть здійснювати збір та аналіз даних у процесі реалізації стратегії/програми/проєкту.

Для забезпечення ефективної роботи спільної моніторингової групи доцільним є чітке визначення ролі кожної з залучених організацій та обсягу й періодичності виконання робіт із моніторингу ситуації у відповідній сфері.

Моніторингові групи створюють для того, щоб:

- забезпечити участь у групі всіх зацікавлених сторін, які сприяють досягненню результатів;
- досягти домовленості про регулярну взаємодію та план робіт із метою забезпечення постійної дієвості та ефективності механізмів координації та моніторингу;
- переглянути компоненти результатів (коротко-, середньо-, довгострокових та інших видів діяльності) та простежити, щоб отримані коротко- та середньострокові результати були достатні для досягнення макрорезультатів і приносили користь;
- забезпечити дієвість, співмірність і керованість плану результатів за показниками, цілями, ризиками та припущеннями.

У таблиці 4 представлена приблизна форма робочої таблиці індикаторів для подальшого моніторингу.

Таблиця 4. Таблиця для моніторингу й оцінювання реалізації стратегії місцевого розвитку

Індикатори	Деагрегація	Вихідні дані		Цільові та фактичні значення				Джерело	Відповідальний виконавець	Коментарі та пояснення
				20...		20...				
		Рік	Значення	План	Факт	План	Факт			
Ціль 1										
Індикатор										
Індикатор										
Завдання 1.1										
Індикатор										
Індикатор										
Завдання 1.2										
Індикатор										
Індикатор										
Захід 1.2.1										
Індикатор										
Індикатор										

Конкретний приклад узагальненої таблиці системи індикаторів для МіО наведений у Частині 3 «Модель моніторингу і оцінки стратегії розвитку територіальної громади» цієї Методики

1.2.10. Звіт за результатами моніторингу

На основі результатів моніторингу стратегії відповідальний за її реалізацію підрозділ готує звіт для Мінрегіону (за даними показників, які визначаються його методикою) та керівництва громади (за даними показників моніторингу, запропонованих розробниками стратегії), в якому аналізує показники моніторингу, зокрема відсоткове співвідношення між їхніми прогнозними та фактичними значеннями, вказує ймовірні причини цих відхилень, вносить рекомендації.

Перед поданням звіту до названих вище структур його зміст обговорюється робочою групою з моніторингу і, якщо треба, до тексту вносять зміни.

У рекомендаціях, розроблених на основі моніторингу реалізації стратегії, наводяться пропозиції щодо можливого коригування:

- пріоритетів та цілей стратегії/програми;
- переліку та змісту заходів, їх виконавців;
- механізмів їхньої реалізації;
- ресурсного забезпечення реалізації заходів стратегії/програми тощо.

Результати моніторингу оприлюднюються для громадськості, зокрема зацікавлених сторін, у формі:

- друкованої чи електронної публікації звіту, зокрема в офіційних друкованих виданнях місцевих органів влади, на їхніх інтернет-сторінках;
- електронної розсилки для громадських організацій;
- оприлюднення під час засідань відповідних органів місцевої влади;
- прямих ефірів із громадськістю, спеціалізованої телерубрики;
- обговорення результатів моніторингу під час зустрічей із представниками та представницями цільових груп, місцевих громадських слухань, слухачів вищих навчальних закладів тощо.

РОЗДІЛ 1.3.

ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Ефективний моніторинг створює надійну базу даних для оцінки⁶.

1.3.1. Мета і структура оцінювання, його місце в циклі стратегічного планування

Оцінювання – це ретельне і незалежне вимірювання завершеної або тривалої діяльності для того, щоб визначити досягнення поставлених цілей і сприяти ухваленню рішень.

Метою оцінювання є визначення змін за результатами інтервенцій (заходів), реалізації політики/програми/стратегії/проекту для того, щоби зрозуміти:

- чи вдалося досягти запланованих результатів;
- який вплив мали зміни;
- наскільки відповідними, ефективними, результативними та стійкими є зміни.

За результатами оцінювання суб'єкт стратегування отримує інформацію, яка може допомогти ухвалювати інформовані рішення, поліпшувати якість діяльності й досягати запланованих результатів.

Оцінювання дозволяє визначити значущість і результативність інтервенцій (функцій організації, конкретних заходів), реалізації політики/програми/стратегії/проекту, здійснити аналіз їхньої ефективності та обґрунтованості, а також виявити причину відхилення від запланованих/бажаних результатів.

Таким чином, процес оцінювання зосереджується на:

- визначенні ступеня досягнення мети, вирішення завдань і запланованих результатів;
- зворотному зв'язку між усіма виконавцями та причетними до реалізації інтервенцій (функцій організації, конкретних заходів), політики/програми/стратегії/проекту організацій або осіб;
- прогнозуванні можливих наслідків діяльності чи бездіяльності;

⁶ Дані, звіти, результати аналізу та рішення, засновані на фактах моніторингу, варто зберігати для подальшого безперешкодного використання під час оцінювання.

- визначенні впливу певної діяльності чи бездіяльності на економіку, суспільство, громаду, цільову аудиторію тощо;
- визначенні масштабів змін, пов'язаних із певною діяльністю чи бездіяльністю тощо.

Підсумки оцінювання можуть служити інформаційною основою процесів планування, складання бюджетів, здійснення заходів і подання звітності, а також сприяти формуванню політики на основі фактичних даних і підвищенню ефективності діяльності в галузі розвитку та результативності роботи організації.

1.3.2. Види оцінювання

Типологію оцінювання доцільно представляти за двома напрямками: стадією реалізації оцінювання та його параметрами.

За стадіями оцінювання поділяють на:

- попереднє – оцінювання інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту до початку реалізації. Метою оцінювання на попередній стадії є аналіз доцільності з точки зору соціально-економічного розвитку;
- проміжне – оцінювання на стадії реалізації інтервенцій (заходів) політики/стратегії/програми/проєкту. Метою оцінювання на проміжній стадії є коригування інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту в разі виникнення критичних відхилень фактичних значень показників від запланованих;
- узагальнююче – оцінювання на стадії завершення реалізації інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту. Метою оцінювання на завершальній стадії є експертиза результативності та ефективності, аналіз причин відхилення від цільових установок та ухвалення адекватних управлінських рішень.

Попереднє та проміжне оцінювання допомагають покращити (скоригувати) інтервенції (заходи), політику/стратегії/програми/проєкти, а узагальнююче оцінювання дає змогу оцінити переваги та цінність інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту.

Процес оцінювання на проміжному та підсумковому етапах здійснюється у формі поєднання внутрішнього та зовнішнього оцінювання.

Внутрішнє оцінювання здійснюється керівним органом реалізації стратегії/програми на основі аналізу даних моніторингу реалізації стратегії/програми, інших даних статистики, управлінської звітності, самооцінки управлінської діяльності.

Зовнішнє оцінювання здійснюється із залученням незалежних організацій (експертів), які на основі технічного завдання, сформульованого керівним органом, відповідатимуть за фокус-групи, опитування громадської думки, незалежний експертний аналіз.

В оцінюванні беруть участь дві сторони: замовник і експерт з оцінки. В ролі замовника виступають керівник організації, діяльність якої потрібно оцінити, керівник керівної (контролюючої) організації або керівник організації-донора, які хотіли б мати думку незалежного експерта про стан справ в організації, яка отримує гранти, або інші зацікавлені сторони, які хочуть отримати незалежну інформацію про стан справ у проєкті/програмі/стратегії.

За параметрами (метою) **види оцінювання поділяються на:**

- 1) оцінку потреб – соціально-економічних умов, які призвели до необхідності реалізації інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту;
- 2) оцінку процесу реалізації – процесу реалізації інтервенцій (заходів), політики/стратегії/програми/проєкту, що охоплює оцінювання загального процесу та/або оцінювання якості процесу, доступу до послуг, їхню якість, рівень задоволеності споживачів, підхід до управління тощо;
- 3) оцінку впливу – змін і наслідків конкретних інтервенцій (заходів), здійснених окремо або в межах реалізації прийнятих політик/стратегій/програм/проєктів. Зазвичай оцінювання впливу охоплює збір вихідних даних для групи/сфери втручання на початку реалізації заходів політик/стратегій/програм/проєктів, а також збір даних після завершення їх реалізації;
- 4) оцінку результативності – наскільки заплановані інтервенції (заходи) забезпечили досягнення цілей, а також які заплановані та незаплановані кінцеві результати вдалося отримати;
- 5) оцінку продуктивності – вимір позитивних результатів та інших благ із розрахунку на одного реципієнта;
- 6) оцінку ефективності – співставлення результатів із ресурсами, витраченими під час реалізації прийнятої політики/проєкту/стратегії/програми.

1.3.3. Оцінка відповідності досягнутих результатів запланованим на момент прийняття стратегії

Оцінка відповідності досягнутих результатів запланованим відбувається на основі показників/індикаторів, прийнятих у стратегії (або плані заходів), та статистичних звітних даних. Здійснюється порівняльний аналіз отриманих даних із визначеними цільовими орієнтирами та встановлюються відмінності.

Порівняльний аналіз відбувається горизонтальним методом і застосовується для аналізу кожного індикатора шляхом знаходження відхилення останнього від значення цільового орієнтира. За абсолютними показниками порівняльний аналіз застосовується шляхом фіксації абсолютного відхилення.

Результуюче значення – абсолютне відхилення (+/-) від значення національного показника. За відносними показниками порівняльний аналіз застосовується шляхом знаходження відносного відхилення. Результуюче значення – співвідношення (рази, $>1 / <1$) зі значенням цільового орієнтира.

Для здійснення кабінетного дослідження у програмному середовищі Microsoft Excel для показників/індикаторів стратегії розроблено макети таблиць, які міститимуть бази даних для кожного з них. Зразок наведений у Таблиці 5.

Ціль/Завдання	Показник	Одиниця вимірювання	Базове значення	Звітне значення	Цільове значення	Відхилення	Оцінка прогресу досягнення	Відповідність вимогам до індикаторів	Висновки
1	2	3	4	5	6	$7=5/6$ або $7=6-5$	8	9	10

* Пояснення до таблиці:

- 1) Дані, які вносять у стовпці 1–6, відповідають інформації, наведеній у чинній стратегії місцевого розвитку.
- 2) Дані у стовпці 7 розраховують за наведеною у таблиці формулою.
- 3) Розрахунок оцінки прогресу досягнення цілі (стовпець 8) наведений у розділі «Оцінка прогресу досягнення індикаторів прийнятої стратегії». У стовпець 8 вносять дані, розраховані за формулою (3).
- 4) Відповідність вимог до індикаторів (стовпець 9) здійснюють за допомогою Таблиці 5 розділу «Наявність та адекватність індикаторів стратегії для побудови системи МіО». У стовпець 9 вносять кількість вимог («+»), яким відповідає індикатор.
- 5) На основі даних стовпців 7–9 роблять висновок щодо доцільності використання відповідного показника/індикатора в системі МіО.

1.3.4. Оцінка прогресу досягнення індикаторів прийнятої стратегії

Оцінка прогресу заснована на методології Європейської Комісії⁷ та ЮНІСЕФ⁸. Методологія розрахунку прогресу враховує напрям руху індикатора: в бік поставленої мети чи навпаки, а також швидкість цього руху. Індекс розраховувався для короткострокового тренду (ґрунтується на зміні показника за останній п'ятирічний період і вимагає наявності даних, як мінімум, за три послідовні роки).

Розрахунок тенденцій для показників із кількісними цілями засновано на сукупному річному темпі приросту (CAGR). Для таких індикаторів фактичне значення темпу приросту порівнюється з його теоретичним темпом, який знадобиться для досягнення мети цільового року. Цей метод складається з трьох послідовних кроків:

7 Monitoring Report on Progress towards the SDGs in an EU Context. – Eurostat. – 2017. – [Electronic resource]. – Access: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-flagship-publications/-/ks-04-17-780>.

8 Progress for Every Child in the SDG Era: Methodology Note. – UNICEF – [Electronic resource]. – Access: <https://data.unicef.org/wp-content/uploads/2018/03/Progress-for-Every-Child-ANNEXES-03.06.2018.pdf>.

1) розрахунок фактичного темпу приросту, де:

$$CAGR_a = \left(\frac{y_t}{y_0} \right)^{\frac{1}{t-t_0}} - 1$$

t_0 – базовий рік;

t_1 – останній рік;

y_0 – значення показника базового року;

y_1 – значення показника за останній рік.

2) розрахунок необхідного (теоретичного) темпу приросту для досягнення мети, де:

$$CAGR_r = \left(\frac{x_1}{y_0} \right)^{\frac{1}{t_1-t_0}} - 1$$

t_0 – базовий рік;

t_1 – цільовий рік;

y_0 – значення показника базового року;

x_1 – цільове значення показника цільового року.

3) розрахунок співвідношення теоретичного та необхідного темпу приросту:

$$Ra/r = \frac{CAGR_a}{CAGR_r}$$

Співвідношення теоретичного та необхідного темпу зростання	Категорія тренду
$\geq 80\%$	На шляху досягнення (висока ймовірність досягнення)
$60\% \leq ta < 80\%$	Потребує певного прискорення (середня ймовірність досягнення)
$20\% \leq ta < 60\%$	Потребує суттєвого прискорення (низька ймовірність досягнення)
$< 20\%$	Неможливо досягнути з такою динамікою (недосяжне)

Послідовність розрахунків:

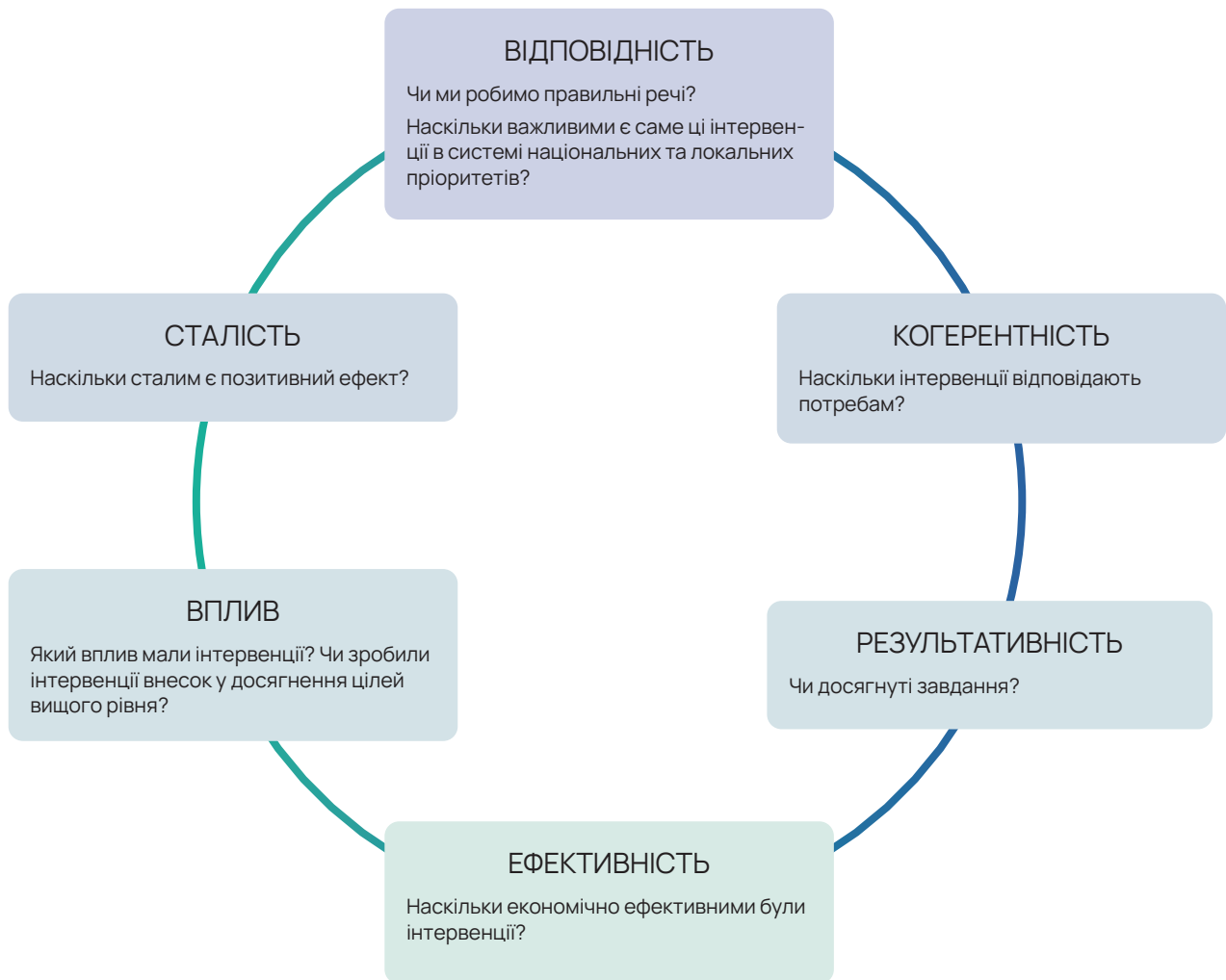
- **перший етап:** розраховуємо оцінку прогресу для кожного індикатора, за яким є достатні дані (дані базового року, проміжних років і цільового року);
- **другий етап:** розраховуємо значення для цілі по всіх індикаторах, за якими є цільовий критерій. Це сума середньозваженого значення кожного індикатора (його внесок у досягнення цілі). Всі індикатори, за якими можна оцінити прогрес, мають рівну вагу;
- **третій етап:** отримуємо розрахунковий показник для кожної цілі, який є основою для ранжування всіх цілей стратегії.

На основі отриманих розрахунків заповнюємо колонку 8 Таблиці 5.

На основі отриманих результатів (дані Таблиці 5, стовпці 7-10) робимо загальний опис результатів та висновок.

1.3.5. Критерії оцінювання

Відповідно до методології OECD/DAC⁹ основними критеріями оцінювання є:

1.3.6. Норми оцінювання

Відповідно до норм і стандартів оцінок Групи оцінки ООН (UNEG) основними нормами під час оцінювання є:

1. Міжнародно узгоджені принципи, кінцеві цілі та завдання

Наприклад, дотримуватися принципів, цілей та цінностей, передбачених Порядком денним у галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

2. Користь

Про користь оцінювання свідчить використання його результатів у вигляді актуального та своєчасного внеску у процеси освоєння накопичених знань та ухвалення обґрунтованих рішень, а також забезпечення підзвітності у сфері досягнутих результатів. Підсумки оцінювання

⁹ Evaluation Criteria. – Organisation for Economic Co-operation and Development. – [Electronic resource]. – Access: <https://www.oecd.org/dac/evaluation/daccriteriaforevaluatingdevelopmentassistance.htm>.

можна використовувати для роботи поза межами організації за допомогою генерування нових знань і розширення прав та можливостей зацікавлених сторін.

3. Достовірність

Достовірність оцінювання ґрунтується на незалежності, неупередженості та точності методології. Ключові елементи достовірності охоплюють прозорість оцінювання, всеосяжність підходів, яка передбачає залучення відповідних зацікавлених сторін, і надійність систем забезпечення якості. Результати оцінювання (або отримані в ході оцінювання відомості) та рекомендації з'являються внаслідок (або на основі) сумлінного та ретельно продуманого використання найкращих із наявних, об'єктивних, надійних і достовірних даних, а також точного кількісного та якісного аналізу фактичної інформації. Забезпечення достовірності вимагає, щоб оцінювання відбувалося з дотриманням етичних принципів, а фахівці демонстрували професійну та культурну компетентність.

4. Незалежність

Незалежність оцінювання є необхідним елементом забезпечення його достовірності, впливає на способи використання результатів оцінювання та дозволяє фахівцям зберігати неупередженість і бути вільними від неналежного тиску на всіх етапах оцінювання. Незалежність функції оцінювання складається з двох ключових аспектів: поведінкової незалежності та організаційної незалежності.

Поведінкова незалежність передбачає здатність провести оцінювання за відсутності неналежного впливу будь-якої зі сторін.

Організаційна незалежність означає, що функція централізованого оцінювання має бути повністю відокремлена від управлінських функцій, відповідати за формування програми оцінювання та забезпечуватися належними ресурсами для виконання своєї роботи.

5. Неупередженість

Ключовими елементами неупередженості є об'єктивність, професійна чесність та відсутність упередженості. Вимогу неупередженості можна застосувати до всіх етапів процесу оцінювання, включно з його плануванням, формулюванням мандату та сфери, відбором групи з оцінювання, наданням доступу зацікавленим сторонам, здійсненням оцінювання та оформленням отриманих під час нього відомостей і рекомендацій.

6. Етичні принципи

Оцінювання має здійснюватися з дотриманням найвищих стандартів доброчесності та поваги до переконань і звичаїв соціального та культурного середовища, прав людини та гендерної рівності, а також принципу «Не нашкодь» під час надання гуманітарної допомоги.

7. Прозорість

Прозорість є одним із найважливіших елементів оцінювання, що створює довіру та вселяє впевненість, зміцнює відповідальність зацікавлених сторін та підвищує публічну підзвітність.

Результати оцінювання мають бути у відкритому доступі.

8. Права людини та гендерна рівність

Загальновизнані цінності й принципи прав людини та гендерної рівності необхідно інтегрувати в усі етапи оцінювання. На фахівців і керівників робіт із оцінювання покладається обов'язок забезпечувати повагу та заохочення цих цінностей, закладаючи фундаментальну основу прихильності принципу «Ніхто не залишиться забутим».

9. Національні потенціали в галузі оцінювання

Ефективне використання результатів оцінювання може стати цінним внеском у забезпечення підзвітності та освоєння накопичених знань, тим самим обґрунтовуючи дії з нарощування національних потенціалів в галузі оцінювання¹⁰.

10. Професіоналізм

Оцінювання має бути професійним та добропорядним. Професіоналізм впливає на формування довіри до фахівців, керівників робіт і структур з оцінювання, а також до його функції. Ключовими аспектами професіоналізму є доступ до знань, освіта та професійне навчання, відданість етичним принципам, використання компетентності в галузі оцінювання, офіційне підтвердження знань, умінь, навичок і практичного досвіду.

1.3.7. Звітування за результатами МіО

Підготовка звіту та його презентація – фінальна стадія роботи з МіО. Загалом звіт відображає основні підсумки МіО, інформацію про фактичний стан реалізації стратегії/програми/проєкту, вказані шляхи розв'язання проблем, розглянуті можливості внесення змін до стратегії реалізації програми, запропоновані рекомендації.

Підготовка професійного звіту про результати МіО має відбуватися з дотриманням таких вимог:

- ✓ звіт про результати має відповідати на всі запитання МіО й пропонувати розв'язання всіх проблем, визначених у технічному завданні МіО;
- ✓ якщо це можливо, звіт про результати МіО має бути коротким і систематизованим;
- ✓ звіт має концентруватися на наданні ключової інформації, яку бажано стисло окреслити спочатку (короткий висновок) і детальніше – в основній частині документа (додатково деталізовану, але другорядну за важливістю інформацію краще викладати у додатках, щоби не зміщувати акцент із ключових питань і проблем);

¹⁰ Відповідно до резолюції A/RES 69/237 Генеральної Асамблеї про зміцнення потенціалу в галузі оцінювання діяльності з метою розвитку на рівні країн нарощування національного потенціалу в галузі оцінювання має здійснюватися на прохання держав-членів.

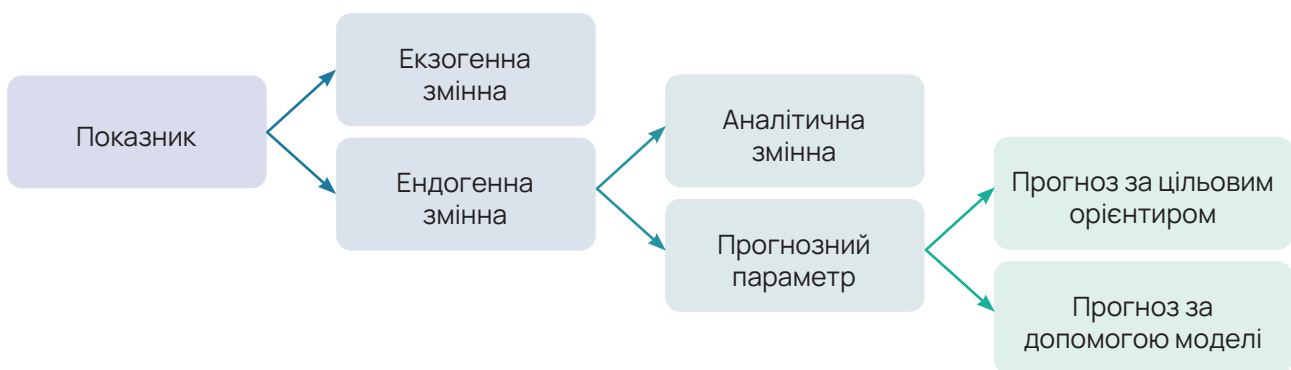
- ✓ звіт про результати МіО має бути обґрунтованим – із достатньою кількістю фактів і свідчень (також представлених у вигляді графіків, таблиць і схем для більш наочної демонстрації);
- ✓ звіт має містити порівняння з попередніми результатами – бажано, щоби звіт про результати МіО містив порівняння з попередньою ситуацією (попередніми даними) та з вихідною ситуацією (вихідними даними).

РОЗДІЛ 1.4.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОГНОЗНИХ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЛЯ СИСТЕМИ МІО СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Важливим кроком формування системи моніторингу і оцінки є визначення індикаторів, за якими відбуватимуться прогностичні розрахунки очікуваного результату, використання сценарного підходу, з'ясування та виокремлення особливостей розвитку кожної громади для створення системи індивідуальних припущень.

Формування переліку прогностичних індикаторів здійснюється за допомогою схеми та форми, наведеної у Таблиці 6.

Таблиця 6

№	Найменування показника	Одиниці виміру	Екзогенна змінна	Ендогенна змінна	Аналітичний параметр	Прогностичний показник	Прогноз за цільовим орієнтиром	Прогноз за допомогою моделі
1								
2								
...								

Примітка: у клітинках відповідність критерію відмічається «X».

На основі сформованого переліку індикаторів:

- формується перелік індикаторів для створення бази даних показників, необхідних для побудови системи моніторингу і оцінки реалізації стратегії та розроблення прогностичних показників;

- розробляється макет (шаблон) майбутньої демоверсії автоматизованої моделі оцінки і моніторингу прогресу (далі – ОіМП) у середовищі Microsoft Excel;
- розробляється базовий (орієнтовний) опис структури МіО прогресу.

Модель – це інструмент, який дозволяє забезпечити логічність підходу, але ніколи не замінить раціонального мислення користувачів інструменту. Модель обмежується кількістю та якістю наявної інформації.

Прогнози ґрунтуються на численних екзогенних припущеннях, які часом буває складно визначити.

1.4.1. Прогноз: визначення та функції

Прогноз – науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного та соціального розвитку.

Прогноз є засобом обґрунтування вибору тієї чи іншої стратегії та ухвалення конкретних рішень державними органами, органами місцевого самоврядування щодо регулювання соціально-економічних процесів.

Прогноз індикаторів (показників) необхідний для відображення результативності реалізації стратегії (фактичний результат порівнюється з його прогнозним значенням).

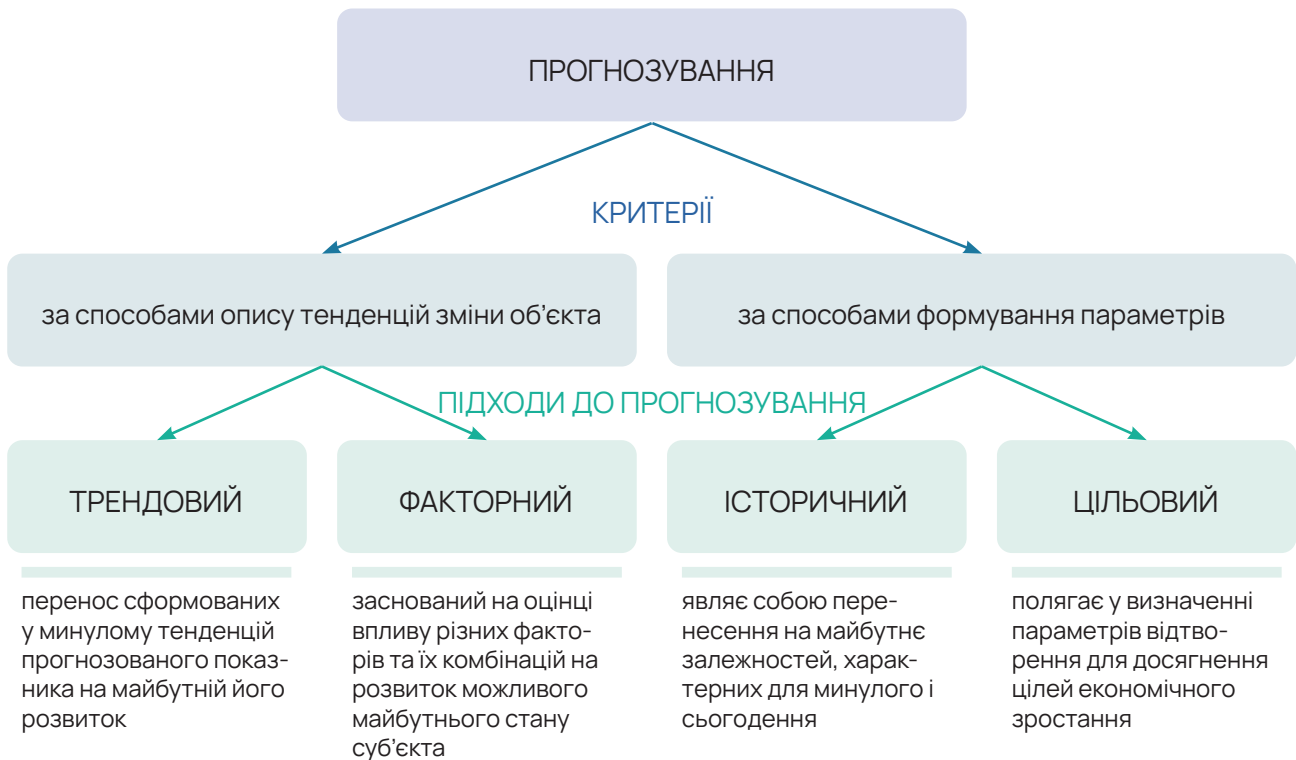
1.4.2. Технологія прогнозування та основні підходи до прогнозування

Загальна технологія прогнозування складається з таких етапів:

- аналіз об'єкта прогнозування;
- вибір прогнозного показника та чинників, які впливають на його рівень;
- вибір методів, що пов'язують чинники й об'єкт прогнозування, або побудова моделі, яка відображає логічну й статистичну адекватність об'єкта;
- збір статистичних даних і наповнення абстрактної економічної моделі (системи рівнянь) необхідними статистичними даними;
- здійснення прогнозних (експертних) розрахунків на підставі відібраних методів чи моделі;
- оцінка якості та вірогідності прогнозу;
- опис результатів прогнозування та рекомендації для формування управлінських рішень.

1.4.3. Загальний опис прогнозової моделі

Прогнозна модель фактично є уніфікованим інструментом, за допомогою якого можливо здійснювати прогноз соціально-економічного розвитку будь-якої території.

Прогнозна модель дозволяє сформулювати чітке уявлення про перспективи розвитку та показати взаємозв'язки між різними секторами економіки, оцінити вплив зміни в одному з секторів на всі інші.

Демоверсія моделі будується у програмному середовищі Microsoft Excel на річній основі та призначена для розробки прогнозової динаміки показників відповідно до сценарного підходу. Базою статистичної інформації для моделі служать офіційні статистичні дані, об'єднані у взаємопов'язану систему.

Демоверсія моделі ґрунтується на ідеології побудови структурно-функціональних моделей із використанням кореляційного аналізу, регресійних і поведінкових рівнянь. Рівняння, на яких побудована модель, обчислюються на основі змінних із урахуванням коефіцієнтів (визначені в середовищі Microsoft Excel). Їхнє визначення відбувається за допомогою аналізу таких елементів: історичного часового ряду, засад економічної теорії, експертних оцінок, вірогідності варіантів розвитку та порівняльних оцінок.

Демоверсію моделі можна використовувати для прогнозу та перевірки впливу окремих сценаріїв. Наприклад, можна обрахувати вплив зміни соціальної політики, умов діяльності в інвестиційній сфері, курсу валют тощо.

1.4.4. Для чого потрібна демоверсія моделі прогнозних показників

Моделний апарат є основою під час визначення векторів розвитку будь-якої території та ухвалення ефективних управлінських рішень як на місцевому, так і на регіональному та загальнодержавному рівнях.

Відсутність модельного апарату обумовлює низку проблем:

- ведення бізнесу «всліпу», тобто відсутність комплексного бачення подальшого розвитку громади, ускладнює побудову бізнес-плану для підприємців;
- неясність і непередбачуваність завжди стримують інвесторів, які так чи інакше переходять до «режиму вичікування»;
- непрогнозованість, тобто відсутність своєрідної діагностики ризиків і загроз, відштовхує донорів;
- ускладнюється визначення пріоритетних сфер діяльності як невід'ємної складової системи стратегічного планування розвитку громад;
- недостатня поінформованість/відсутність комплексного аналізу перешкоджає кластеризації територій за рівнем економічного потенціалу.

Розроблення уніфікованого інструменту для підготовки стратегій розвитку громад, зокрема в умовах повоєнного відновлення та формування показників результативності їх виконання для системи МіО, дозволить користувачам ще на етапі розробки стратегії/програми, тобто до початку її реалізації, здійснити оцінку поточного стану у відповідній сфері. Вона потрібна для прогнозування успішності майбутньої діяльності. Такий прогноз виявить поточний контекст стратегії/програми/плану, їх актуальність, здійснить зондування можливих ризиків, виявить слабкі та сильні сторони процесу.

Під час побудови демоверсії моделі прогнозних показників громади отримають технічну підтримку для розробки алгоритмів і рівнянь для прогнозування визначеного переліку прогнозних показників шляхом залучення експертної допомоги.

Розробка демоверсії моделі прогнозних показників дасть змогу отримати узгоджений за сценарними припущеннями прогноз індикаторів для системи МіО.

Демоверсія моделі прогнозних показників буде побудована з урахуванням модульності, уніфікації, інтегрованості, гнучкості, надійності, технологічності, відкритості, спадкоємності, доступності.

Створення демоверсії моделі прогнозних показників у програмному середовищі Microsoft Excel відповідає таким технічним вимогам:

- для роботи з базами даних дає змогу:
 - а) додавати, видаляти та редагувати вихідні дані;
 - б) додавати, видаляти та редагувати результати розрахунків для різних варіантів прогнозів;
 - в) готувати вихідні дані у вигляді таблиць і графіків для здійснення прогнозних розрахунків;
 - г) аналізувати результати різноманітних розрахунків у вигляді таблиць і графіків;

- для здійснення прогнозних розрахунків дає змогу:
 - а) автоматично розраховувати різні варіанти прогнозів;
 - б) редагувати рівняння робочої демоверсії моделі;
 - в) вносити зміни до побудованих алгоритмів моделі;
- для представлення результатів і роботи користувачів дає змогу:
 - а) графічного представлення результатів;
 - б) підтримки роботи у відкритому режимі, коли підготовлений користувач має доступ до всіх функціональних можливостей системи.

1.4.5. Структура прогнозної моделі

Демоверсія моделі складається з таких блоків:

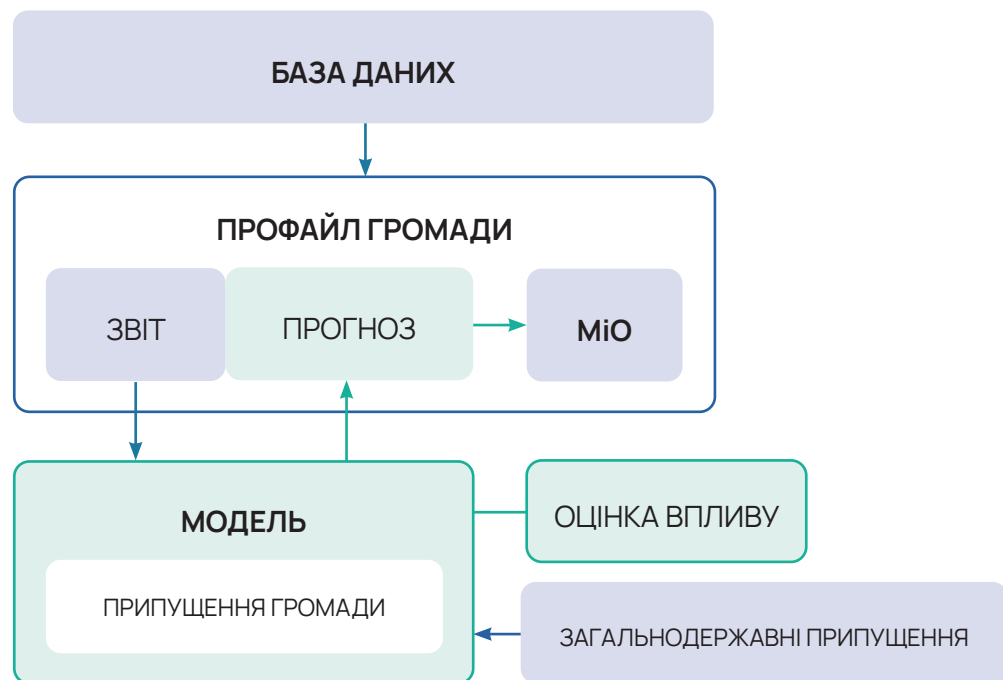

1.4.6. Основні складові прогнозної моделі

Основні складові прогнозної моделі у програмному середовищі Microsoft Excel:

№	Назва частини	Зміст
1	КОМЕНТАРІ ТА ПОЯСНЕННЯ	Містить покрокову інструкцію щодо заповнення аркушів, коментарі та пояснення до розрахунків, опис кольорової схеми, яка використовується в демоверсії моделі.
2	СТАТИСТИЧНА БАЗА	Містить статистичні дані за обраними показниками.

№	Назва частини	Зміст
3	ПРИПУЩЕННЯ	Містить зовнішні та внутрішні припущення – екзогенні дані, які впливали на соціально-економічну ситуацію у громаді, однак на які громада, своєю чергою, не має впливу. Це, наприклад, показники, які встановлюють центральні органи влади (мінімальна заробітна плата, тарифи на деякі послуги). Джерелами таких показників є офіційні документи відповідних організацій.
4	ПРОФАЙЛ	Містить зведені статистичні дані за показниками, що використовуються в демоверсії моделі за звітний період (бажано не менше п'яти років), а також зроблений за допомогою демоверсії моделі прогноз цих показників на період розроблення стратегії.
5	ПРОГНОЗ	Містить прогнозні блоки, які складаються з системи прогнозних розрахунків та алгоритмів, необхідних для оцінювання й прогнозування показників
6	МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА ПРОГРЕСУ	Містить цільові орієнтири та відповідні статистичні дані, розрахунок відхилень та оцінку прогресу досягнення цілей стратегії
7	ВИХІДНІ ТАБЛИЦІ	Відповідає шаблону МіО стратегії

1.4.7. Схема роботи моделі

Покрокова інструкція роботи з прогнозним блоком моделі

ПЕРШИЙ КРОК:

- оновлення (уточнення, додавання) бази даних;
- уточнення звітних даних за припущеннями, внесення даних на прогнозний період;
- перенесення даних до аркуша ПРОГНОЗ (шляхом подовження рядків).

ДРУГИЙ КРОК (перший прогнозний цикл):

- переоцінка рівнянь, коригування коефіцієнтів.

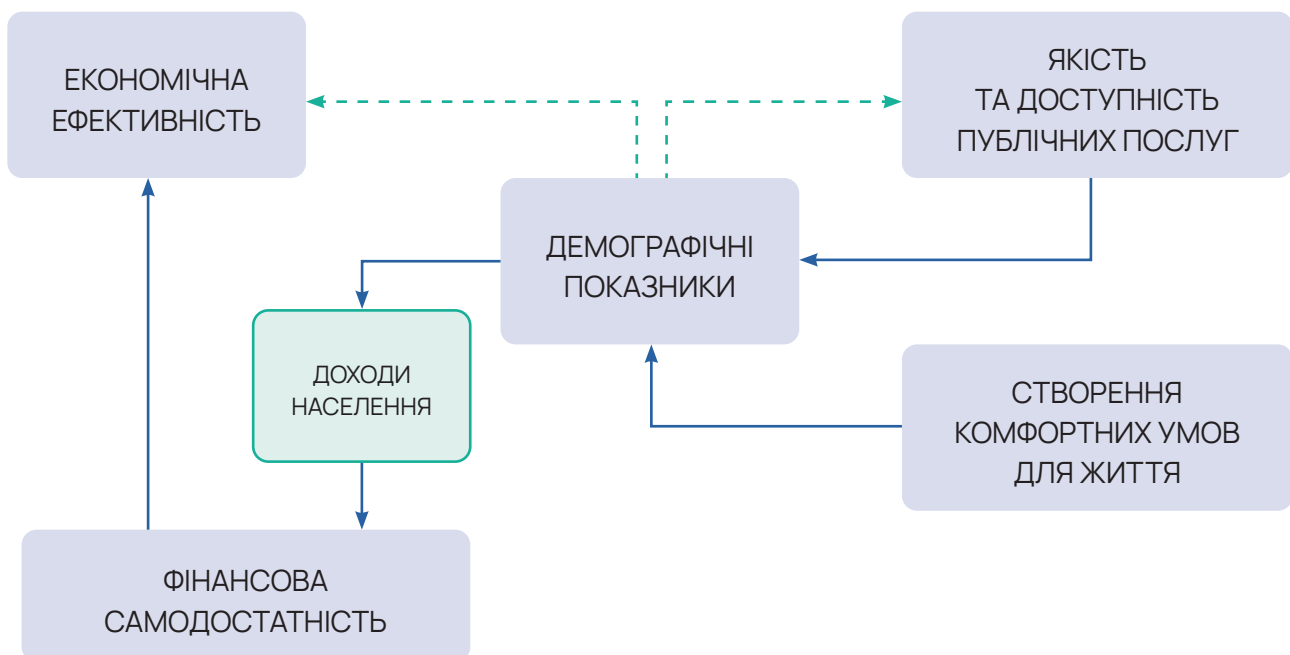
ТРЕТІЙ КРОК (другий прогнозний цикл):

- внесення коректив у прогноз усіх показників;
- наступна перевірка узгодженості або дисбалансу між усіма складовими;
- отримання узгодженого прогнозу за всіма показниками;
- перенесення даних до аркуша ПРОФАЙЛ.

ЧЕТВЕРТИЙ КРОК (третій прогнозний цикл). Розроблення альтернативних сценаріїв:

- зміна загальних та місцевих припущень на прогнозний період;
- повторення другого та третього кроків;
- порівняння результатів базового прогнозу та результатів альтернативного прогнозу у блоці порівнянь на сторінці ПРОФАЙЛ.

Орієнтовна блок-схема побудови прогнозної частини моделі

ЧАСТИНА 2

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ
ПРОГНОЗНИХ ПОКАЗНИКІВ
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДЛЯ СИСТЕМИ МІО
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Ця частина Методики є покроковим керівництвом із використання уніфікованої автоматизованої системи моніторингу впровадження стратегії (далі – моделі MiO), побудованої на базі програмного середовища Microsoft Excel на річній основі.

У цій частині є інструкція з використання моделі MiO, яка вимагає розуміння базових економічних концепцій і закономірностей, а також бази економічних даних та знання програми Microsoft Excel. Усі кроки, описані в наступних розділах посібника, виконані в англійській версії Microsoft Excel 2016. Рівняння, наведені в моделі, побудовані без застосування альтернативних інструментів, що спрощує роботу з переоцінки рівнянь та не потребує додаткових навичок від користувачів.

В інструкції розглядають такі питання, як:

- структура файлу, що містить модель;
- загальні характеристики її елементів;
- користування складовими моделі.

РОЗДІЛ 2.1.

СТРУКТУРА ФАЙЛУ, ЩО МІСТИТЬ МОДЕЛЬ

Модель МіО складається з трьох основних блоків, а саме: інформаційного, прогнозного та блоку моніторингу і оцінки.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЛОК:

- перелік цілей, завдань та заходів;
- терміни виконання

ПРОГНОЗНИЙ БЛОК:

- фінансові потреби;
- прогнозний модуль

БЛОК МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ:

- моніторинг і оцінка;
- візуалізація результатів

Кожен із цих блоків є основою для побудови та функціонування наступного. Тобто кожен наступний блок спирається на інформацію/дані, наведені в попередньому, й постачає вихідні дані у наступний. Алгоритм роботи моделі МіО наведений нижче.

На етапі розробки стратегії, після визначення оперативних цілей та завдань формується перелік індикаторів, які мають логічний зв'язок із цілями і завданнями, прості й зрозумілі для сприйняття, мають надійні джерела та є вимірними

Формування переліку індикаторів

Крок 1

Для кожного індикатора за допомогою рівнянь та алгоритмів здійснюються прогнозні розрахунки на період дії стратегії (7 років)

Прогноз цільових орієнтирів

Крок 2

Для всіх індикаторів розраховується % виконання цільових орієнтирів та здійснюється оцінка прогресу у досягненні цілі.

Моніторинг і оцінка

Крок 4

Крок 5

Формування баз даних

Для кожного індикатора створюється база даних (на річній основі), яка містить:

- показники базового року (для індикаторів продукту);
- звітні дані не менш ніж за 5 попередніх років;
- джерела інформації.

Отримання звітних даних

Щороку після закінчення звітного періоду отримані звітні дані заносяться у модель, коригуються відповідні рівняння та коефіцієнти

2.1.1. Інформаційний блок

Інформаційний блок містить перелік:

- стратегічних та операційних цілей розвитку об'єднаної територіальної громади;
- завдань, сформованих відповідно до кожної цілі;
- заходів/проектів, спрямованих на забезпечення реалізації стратегії.

Для кожної цілі, завдання та заходу визначені терміни виконання, відповідно до яких здійснюється орієнтовний розподіл обсягів фінансування, визначаються цільові орієнтири та здійснюється щорічний моніторинг.

Також **Інформаційний блок** містить перелік індикаторів, сформований на основі визначених стратегічних та операційних цілей, завдань і заходів.

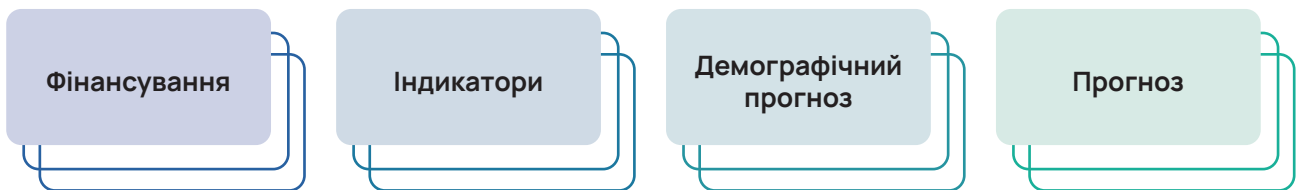
Цілі / операційні цілі / завдання / заходи	Індикатори	Термін виконання	Відповідальний виконавець
<p>Індикатори впливу (стратегічної мети), які характеризують рівень життя в громаді</p> <p>Зміна кількості постійного населення громади, % до попереднього року Рівень безробіття населення віком 15-70 років, % до робочої сили відповідного віку Співвідношення середньої зарплати штатних працівників громади та області, % Збільшення доходів бюджету громади на душу населення</p>			
Стратегічна ціль 1	Громада, безпечна для проживання та розвитку	1.1 Видатки бюджету на безпеку на рівні, не нижчому за 3%	2023-2027
		1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпекові заходи	2023-2027
Операційна ціль 1.1	Громада поновилася після бойових дій та окупації	1.1.1 Сальдо міграції	2023-2027
		1.1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	2023-2027
Завдання 1.1.1	Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу	1.1.1.1 Частина знешкоджені території у загальній кількості небезпечної території громади	2023-2027
		1.1.1.2 Частина відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади від загальної потреби	2023-2027
Заходи та проекти	1. Розмінування території, рекультивація постраждалих територій	2023-2024	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради
	2. Заходи з уникнення наслідків обстрілів на землях, призначених для бізнесу, туризму, відпочинку (меліорація, рекультивація)	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради
	3. Відновлення (ремонт) автомобільних доріг місцевого значення	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради
Завдання 1.1.2	Відбудовані/модернізовані об'єкти комунальної власності та об'єкти житлової сфери після бойових дій	1.1.2.1 Частина відбудованих установ та закладів комунальної власності в загальній кількості пошкоджених/зруйнованих дій	2023-2027
		1.1.2.2 Частина відбудованих житлових об'єктів у загальній кількості пошкоджених/зруйнованих житлових будинків	2023-2024
Заходи та проекти	1. Відновлення з покращенням умов та закладів комунальної власності, які зазнали пошкодження внаслідок бойових дій (відновлення до первинного стану об'єктів комунальної власності, які зазнали пошкодження та зруйнування)	2023-2024	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради
	2. Реконструкція Михайло-Коцюбинського ліцею, який зазнав руйнувань внаслідок військових дій з боку РФ	2023-2025	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради
	3. Відбудова (капітальний ремонт) зруйнованого житла шляхом механізму державної субвенції на придбання будівельних	2023-2025	Відділ економічного розвитку, інвестицій, планування територій та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної ради, відділ комунальної власності, земельних відносин та ЖКГ Михайло-Коцюбинської селищної ради

Визначені індикатори мають бути логічно пов'язаними з цілями та завданнями, простими та зрозумілими для сприйняття, мати надійні джерела та бути вимірними.

2.1.2. Прогнозний блок

Прогнозний блок складається з чотирьох розділів:

У розділі **Фінансування** наведені орієнтовні обсяги грошових ресурсів, необхідних для виконання заходів/проектів, завдань і цілей. Обсяги фінансування визначені на основі потреб та з урахуванням можливих джерел фінансування.

Також розділ **Фінансування** містить фактичні обсяги фінансування, розрахунки відсотків виконання фінансування та кольорове відображення ступеня виконання запланованих обсягів.

Цілі / операційні цілі / завдання / заходи		Всього	2023		2024		2025	2026	2027	
		2023-2027	план	факт	% виконання	план	план	план	план	
БЮДЖЕТ СТРАТЕГІЇ		Всього	359800	187600	18000	9,6	31650	86350	29350	24850
		Державний бюджет	208700	106400	17000	16,0	19300	61500	11500	10000
		Обласний бюджет	2500	1000	0	0,0	500	1000	0	0
		Бюджет ТГ	55800	9700	0	0,0	9050	16350	10850	9850
		МТД/Залучені кошти	92800	70500	1000	1,4	2800	7500	7000	5000
Стратегічна ціль 1 Групада, безпечна для проживання та розвитку		Всього	228900	173700	18000	10,4	13200	25000	10000	7000
		Державний бюджет	133000	98500	17000	17,3	8500	16500	5000	4500
		Обласний бюджет	1000	0	0	0,0	0	1000	0	0
		Бюджет ТГ	19800	6400	0	0,0	2900	5500	3000	2000
		МТД/Залучені кошти	75100	68800	1000	1,5	1800	2000	2000	500
Операційна ціль 1.1 Групада поновилися після бойових дій та окупації		Всього	186000	160000	18000	11,3	11000	5000	5000	5000
		Державний бюджет	112000	92000	17000	18,5	8000	4000	4000	4000
		Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0
		Бюджет ТГ	8000	3000	0	0,0	2000	1000	1000	1000
		МТД/Залучені кошти	66000	65000	1000	1,5	1000	0	0	0
Завдання 1.1.1 Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу		Всього	35000	10000	0	0,0	10000	5000	5000	5000
		Державний бюджет	28000	8000	0	0,0	8000	4000	4000	4000
		Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0
		Бюджет ТГ	5000	1000	0	0,0	1000	1000	1000	1000
		МТД/Залучені кошти	2000	1000	0	0,0	1000	0	0	0
Заходи та проекти 1. Розмінування території, рекультивация постраждалих територій		Всього	28000	8000	0	0,0	8000	4000	4000	4000
		Державний бюджет	28000	8000	0	0,0	8000	4000	4000	4000
		Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0

Розділ **Індикатори** містить показники базового року для кожного індикатора, прогноз цільових орієнтирів і фактичні дані, перерахунок і перевірку можливості досягнення цільових орієнтирів після отримання фактичних даних.

Кількість індикаторів, за якими здійснюються прогнозні розрахунки, на пряму залежить від кількості цілей і завдань, визначених стратегією. Під час формування переліку індикаторів враховується вимога щодо побудови системи МiO, відповідно до якої для моніторингу кожного результату має бути кілька індикаторів.

Прогноз цільових орієнтирів для побудови системи індикаторів (таблиця розрахунку цільових орієнтирів)		ІНДИКАТОРИ		Одиниці виміру		2020	2021	2022	2023		2024		2025		2026		2027		Цільові орієнтири на кінець 2027 року	
						факт	факт	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт		
Стратегічна ціль 1 Групада, безпечна для проживання та розвитку		1.1 Видатки бюджету на безпеку на рівні, не нижчому за 3%		%		x	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	5,0	3,0	5,0	3,3	не <3% щорічно	
		відсотки місцевого бюджету на безпеку		%		x	881755	730498	881755	881755	881755	881755	881755	881755	881755	881755	881755	881755	881755	
		задовільні видатки місцевого бюджету		грн		x	29391841	24349933	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	29391841	
		1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпекові заходи		%		x	20	32	30	44	48	56	60	68	76	80	90	80,0		
		кількість мешканців, які позитивно оцінюють безпекові заходи		осіб		x	10	15	15	28	30	38	50	50	50	50	50	50	12,00	
		задовільна кількість мешканців, які взяли участь в опитуванні		осіб		x	191	268	268	129	129	257	257	276	276	323	323	320	320	на 12% щорічно
Операційна ціль 1.1 Групада поновилися після бойових дій та окупації		1.1.1 Сальдо міграції		прогнозований розрив		x	268	268	129	129	257	257	276	276	323	323	320	320	позитивне сальдо	
		1.1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді		%		x	x	20	28	30	36	48	44	56	52	68	60	80	60,0	
		кількість мешканців, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді		осіб		x	10	15	15	28	30	38	50	50	50	50	50	50	50	8,00
		задовільна кількість мешканців, які взяли участь в опитуванні		осіб		x	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	на 8% щорічно
Завдання 1.1.1 Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу		1.1.1.1 Частка знещадженої території (кумулятивно, з 2022 року включно)		% від загальної кількості		x	x	5,6	50,0	44,4	75,0	77,8	100,0	100,0	x	x	x	x	100,0	
		задовільна площа знещадженої території (кумулятивно, з 2022 року включно)		км ²		x	x	5,0	45,0	40,0	67,5	70,0	90,0	90,0	x	x	x	x	100,0	
		задовільна площа небезпечної території, яка потребує знещадження		км ²		x	x	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	20,0
		1.1.1.2 Частка відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади від загальної довжини відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади (кумулятивно, з 2022 року включно)		%		x	x	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100,0
		задовільна потреба		км		x	x	0,0	100	100	x	x	x	x	x	x	x	x	100	
Завдання 1.1.2 Відбудовані/модернізовані об'єкти комунальної власності та об'єкти житлової сфери після бойових дій		1.1.2.1 Частка відбудованих установ та закладів комунальної власності в загальній кількості повноцінних/руйнованих/відбудованих установ та закладів комунальної власності (кумулятивно, з 2022 року включно)		% від загальної кількості		x	x	46	100	100	x	x	x	x	x	x	x	x	100	
		задовільна потреба		одиночки		x	x	6	13	13	x	x	x	x	x	x	x	x	100	
		зруйновані/пошкоджені установи та заклади комунальної власності		одиночки		x	x	6	13	13	x	x	x	x	x	x	x	x	100	

Розділ **Демографічний прогноз** складається зі статистичних даних щодо чисельності населення з розбивкою за віком і статтю, розрахунку коефіцієнтів вікового зсуву та прогнозу по вікових групах та статі.

Важливість демографічного прогнозу

Демографічний прогноз розробляють для прогнозування чисельності населення громади. Прогнози чисельності населення здійснюють в агрегованому вигляді, але його також можна представити в розрізі віку та статі.

Розуміння динаміки зміни загальної чисельності населення в часі є важливим, однак під час розробки стратегічних документів головне значення має статеві-вікова структура населення. По-перше, це дає змогу зрозуміти його структуру та уявити майбутні потреби громади. По-друге, оцінити майбутні потреби населення з точки зору розробки бюджетів і планів. Тобто враховувати прогнози чисельності населення в розрізі конкретних вікових груп під час формування прогнозів за конкретними категоріями доходів та видатків бюджету.

Розподіл постійного населення за статтю та віком на 1 січня, осіб																															
Рік	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього		
Стать	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього			
Всього	5186	5431	5370	5219	5191	5067	4947	4852	4721	4473	5616	5861	5654	5746	5737	5639	5512	5498	5433	5287	10802	11292	11024	10965	10928	10706	10459	10351	10154	9771	
0-4	202	212	204	199	172	158	143	128	114	103	205	212	196	201	179	168	156	145	132	122	407	424	400	400	351	327	299	273	246	222	
5-9	248	241	235	227	212	195	177	160	144	128	250	228	209	215	218	192	178	168	155	141	498	469	444	442	440	386	355	328	299	268	
10-14	251	229	218	226	224	210	185	170	154	137	260	251	218	224	228	219	196	185	178	159	511	460	436	450	452	428	381	355	327	298	
15-19	194	208	214	206	198	201	191	168	153	139	198	119	215	202	214	208	204	183	173	160	392	427	429	408	412	409	395	350	326	298	
20-24	267	267	237	257	258	248	243	235	207	187	298	298	285	274	287	294	280	276	251	235	565	565	522	531	535	540	522	510	457	422	
25-34	659	612	598	586	594	601	575	578	548	484	655	629	616	635	619	622	642	618	608	549	1314	1241	1214	1221	1213	1223	1217	1191	1155	1071	
35-44	993	904	889	872	857	856	876	859	835	797	1024	897	870	855	850	863	870	901	853	850	2022	1801	1759	1757	1747	1718	1746	1740	1699	1641	
44-59	846	1533	1289	1219	1243	1107	1204	1228	1180	1173	912	1342	1289	1306	1332	1266	1269	1287	1327	1264	1758	2675	2578	2535	2575	2473	2472	2515	2507	2441	
60+	1521	1425	1486	1417	1413	1394	1354	1351	1386	1326	1814	1805	1756	1804	1780	1808	1718	1737	1752	1807	3335	3320	3242	3221	3193	3201	3071	3088	3188	3111	
Віковий коефіцієнт асуду (Кіак)																															
Рік	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього		
Стать	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього			
Скалік	1,339	1,254	1,290	1,273	1,273	1,273	1,274	1,274	1,274	1,274	1,954	1,255	1,329	1,325	1,298	1,302	1,314	1,310	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	1,306	
0-4	1,05	0,96	0,98	0,86	0,86	0,96	0,94	0,94	0,93	0,94	1,03	0,92	1,03	0,89	0,97	0,95	0,96	0,94	0,96	0,96	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	
5-9	1,19	1,11	1,11	1,12	1,13	1,12	1,12	1,12	1,12	1,12	1,11	0,99	1,10	1,08	1,07	1,06	1,08	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	1,07	
10-14	0,92	0,90	0,96	0,99	0,94	0,95	0,96	0,96	0,96	0,96	0,92	0,96	1,07	1,06	1,00	1,02	1,04	1,03	1,02	1,02	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	
15-19	0,83	0,93	0,94	0,88	0,90	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,84	0,93	0,93	0,96	0,91	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	
20-24	1,38	1,14	1,20	1,25	1,24	1,21	1,23	1,23	1,23	1,23	1,51	1,30	1,27	1,42	1,38	1,34	1,35	1,37	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	
25-34	2,19	2,24	2,47	2,31	2,33	2,34	2,36	2,34	2,34	2,34	2,11	2,07	2,23	2,26	2,17	2,18	2,21	2,20	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	2,19	
35-44	1,37	1,45	1,46	1,48	1,44	1,46	1,46	1,46	1,45	1,45	1,37	1,38	1,44	1,39	1,39	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40	
44-59	1,34	1,43	1,38	1,43	1,39	1,41	1,40	1,41	1,40	1,40	1,31	1,44	1,50	1,51	1,44	1,47	1,48	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	1,47	
60+	1,68	1,11	1,10	1,15	1,12	1,12	1,12	1,13	1,12	1,12	1,98	1,31	1,40	1,36	1,36	1,36	1,37	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	
Структура населення за віковими групами, %																															
Рік	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього		
Стать	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ч	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	ж	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього	Всього			
0-4	3,9	3,9	3,8	3,8	3,3	3,1	2,9	2,6	2,4	2,3	3,7	3,6	3,5	3,5	3,1	3,0	2,8	2,6	2,4	2,3	3,8	3,8	3,6	3,6	3,2	3,1	2,9	2,6	2,4	2,2	
5-9	4,8	4,4	4,4	4,3	4,3	3,8	3,6	3,3	3,0	2,9	4,5	3,9	3,7	3,7	3,8	3,4	3,2	3,1	2,9	2,7	2,7	4,6	4,2	4,0	4,0	4,0	3,6	3,4	3,2	2,9	2,7
10-14	4,8	4,2	4,1	4,3	4,3	4,1	3,7	3,5	3,3	3,1	4,6	3,9	3,9	3,9	4,0	3,9	3,6	3,4	3,2	3,0	3,0	4,7	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	3,6	3,4	3,2	3,1
15-19	3,7	3,8	4,0	3,9	3,8	4,0	3,9	3,5	3,2	3,1	3,5	3,7	3,8	3,5	3,7	3,7	3,7	3,3	3,2	3,0	3,0	3,6	3,8	3,9	3,7	3,8	3,8	3,4	3,2	3,1	3,0
20-24	5,1	4,9	4,4	4,9	5,0	4,9	4,9	4,8	4,4	4,2	5,3	5,1	5,0	4,8	5,0	5,2	5,1	5,0	4,6	4,4	4,4	5,2	5,0	4,7	4,8	5,0	5,0	4,9	4,5	4,4	4,3
25-34	12,7	11,3	11,1	11,2	11,4	11,9	11,6	11,8	11,6	10,8	11,7	10,7	10,9	11,1	10,8	11,0	11,6	11,2	11,2	10,4	10,4	12,2	11,0	11,0	11,1	11,1	11,4	11,6	11,5	11,4	10,9
35-44	19,2	16,6	16,6	16,7	16,7	16,9	17,7	17,9	17,7	17,6	18,2	15,9	15,4	15,4	15,3	15,3	15,8	16,4	15,9	16,1	16,1	18,7	15,9	16,0	16,0	16,1	16,7	16,8	16,7	16,6	16,5
44-59	16,3	24,5	24,0	23,5	23,9	23,8	24,3	23,3	25,0	26,2	16,2	22,9	22,8	22,7	23,2	22,4	23,0	23,4	24,4	23,8	23,8	16,3	23,7	23,4	23,1	23,6	23,1	23,6	24,3	24,7	23,5
60+	29,3	26,2	27,7	27,2	27,2	27,5	27,4	27,9	29,4	29,6	32,3	30,8	31,1	31,4	31,0	32,1	31,2	31,6	32,3	34,2	34,2	30,9	28,6	29,4	29,4	29,2	29,9	29,4	29,8	30,9	32
Всього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Розділ **Прогноз** містить прогнозні блоки для визначення індикаторів, стандартних для всіх громад, які складаються зі звітних даних і системи прогнозних розрахунків та алгоритмів, необхідних для оцінювання та прогнозування показників на середньостроковий період (2022–2027 роки), а також припущення (екзогенні параметри) та цільові орієнтири.

Визначення та функція прогнозу

Прогноз — науково обґрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих адміністративно-територіальних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного та соціального розвитку.

Прогноз є засобом обґрунтування вибору тієї чи іншої стратегії та ухвалення конкретних рішень державними органами, органами місцевого самоврядування з метою регулювання соціально-економічних процесів.

Прогноз індикаторів (показників) необхідний для відображення результативності реалізації стратегії (фактичний результат порівнюється з його прогнозним значенням).

2.1.3. Блок моніторингу і оцінки

Блок моніторингу і оцінки складається з двох частин.

Перша — це таблиці, в яких для всіх індикаторів стратегії наведені цільові орієнтири, фактичні дані, розрахунки відхилення факту від цілі, відсотка виконання цільових орієнтирів, а також оцінки прогресу в досягненні цільових орієнтирів.

		Прогнозний розрахунок демографічних (народжуваність, смертність, міграція тощо) показників та показників ринку праці																																				
Показник		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027																							
37	Тренд	3,79891966											33,14019																									
38	Зміна кількості померлих (ПР), % до попереднього року	110,8											129,6	121,7	103,5	101,6	101,2	102,4	101,4	99,2																		
39	ПРОГНОЗ																																					
40	Кількість померлих, осіб	186											206	267	325	336	342	311	319	305	303																	
41	Коефіцієнт впливу захвої стратегії																1,000																					
42	Зміна кількості померлих (ПРОГНОЗ), % до попереднього року	110,8											129,6	121,7	103,5	101,6	91,1	102,4	95,7	99,2																		
43	Коефіцієнт смертності (прогноз), проміжне	18,2											24,2	29,6	30,8	31,4	29,1	30,0	28,9	28,7																		
44																																						
45	ПРОГНОЗ міграції																																					
46	Сальдо міграції, осіб	79											115	65	637	-73	191	268	268	129	257	276	323	320														
47	Сальдо міграції, середній показник за 4 роки																1,000																					
48	Коефіцієнт впливу захвої стратегії																1,000																					
49																	1,200																					
50																	1,200																					
51	ПРОГНОЗ показників ринку праці																																					
52	ЕКЗОГЕННІ ПАРАМЕТРИ/ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ																																					
53	Додатковий коефіцієнт для стимулювання зайнятості																5,0																					
54	Цільовий показник скорочення рівня безробіття, %																0																					
55	ПРОГНОЗ																																					
56	Економічно активне населення віком 15-70 років, осіб	1150											1175	1246	1682	1671	1514	1685	1636	1607	1616	1607																
57	Зростаюче економічно активне населення віком 15-70 років, % до попереднього року	102,2											106,0	108,0	99,3	90,6	111,3	97,1	98,2	100,6	99,5																	
58	Зростаюче економічно активне населення віком 15-70 років, % до базового року	100,0											100,0	99,3	90,0	100,17	97,28	93,52	96,06	95,56																		
59	Питома вага ЕАН у кількості наявного населення віком 15-70 років, %	10,9											11,0	15,9	15,2	13,9	15,5	15,9	15,1	15,9	15,3																	
60	Кількість зайнятих віком 15-70 років економічною діяльністю (у середньому)	1096											1117	1184	1604	1582	1438	1604	1556	1525	1536	1527																

Визначення моніторингу і оцінки

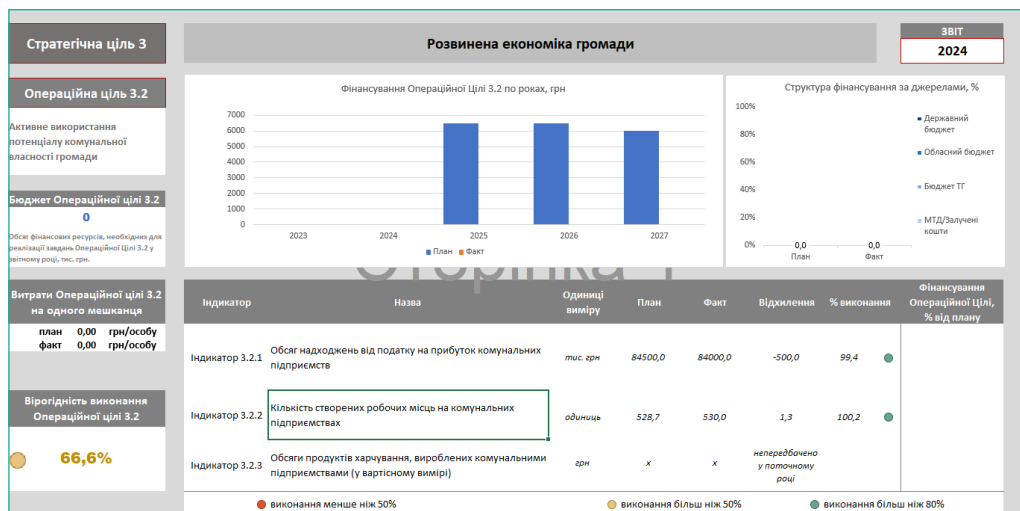
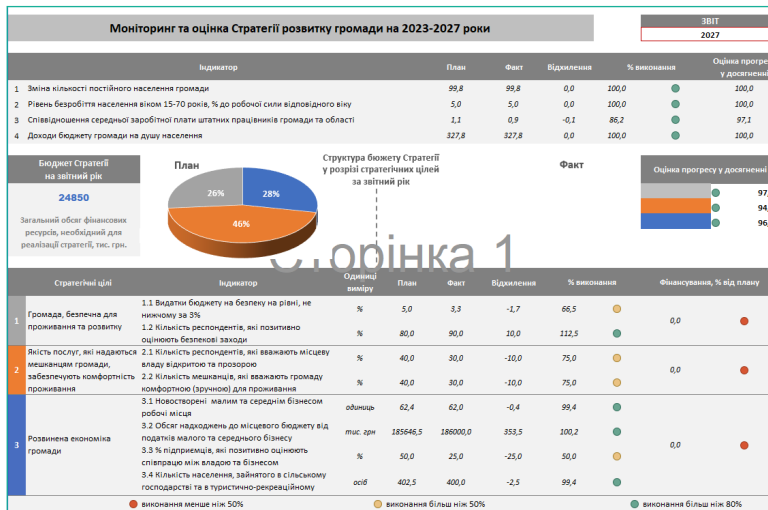
Моніторинг — це систематичне відстеження якісних і кількісних показників, які характеризують певну діяльність та/або поточну ситуацію.

Оцінка — це ретельне та незалежне вимірювання завершеної або тривалої діяльності, яке здійснюється з метою визначення досягнення поставлених цілей та сприяння ухваленню рішень.

Моніторинг і оцінка виконання стратегії (таблиця моніторингу та оцінки)		***Перевірте!!! Цільові орієнтири, виділені червоним, мають ВІДПОВІДАТИ прогнозним розрахункам, здійсненим у вкладці ПРОГНОЗ, та бути ЗАФІКСОВАНИМИ як числові значення (а не як формули).***																
Стратегічний цілі/Операційний цілі/Завдання	ІНДИКАТОРИ	Ориєнтація виміру	2021		2022		2023		2024		2023		2024		2023		2024	
			факт	ціль	факт	ціль	Відхилення	% виконання	Оцінка прогресу у досягненні	ціль	факт	Відхилення	% виконання	Оцінка прогресу у досягненні	ціль			
11	Зміна кількості постійного населення громади	% до попереднього року	99,46	99,66	99,52	99,52	0,0	100,0	99,8	98,20	98,20	0,0	100,0	99,2	99,32			
12	Рівень безробіття населення віком 15-70 років, % до робочої сили відповідного віку	% до робочої сили відповідного віку	5,33	5,04	4,81	4,81	0,0	100,0	104,5	4,91	4,91	0,0	100,0	101,3	5,08			
13	Співвідношення середньої зарплати штатних працівників громади та області		0,83	0,84	0,90	0,86	0,0	94,7	97,1	0,94	0,87	-0,1	92,3	97,1	0,98			
14	Доходи бюджету громади на душу населення	грн/особу	127,68	137,26	147,12	147,12	0,0	100,0	90,1	182,62	182,62	0,0	100,0	96,9	223,51			
15	Стратегічна ціль 1 Громада, безпечна для проживання та розвитку	1.1 Видатки бюджету на безпеку на рівні, не нижчим за 3%	%	3,00	3,00	3,00	3,00	0,0	100,0	90,3	3,00	3,00	0,0	100,0	90,3	4,00		
16	Операційна ціль 1.1 Громада поновилася після бойових дій та аварій	1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпеку закладу	%	0,00	20,00	32,00	30,00	-2,0	93,8	113,7	44,00	48,00	4,0	109,1	117,4	56,00		
17	Завдання 1.1.1 Землі громади безпечні для проживання, перевезення та ведення бізнесу	1.1.1 Сальдо міграції	осіб	268,00	129,00	128,67	-0,3	99,7	46,3	257,00	256,70	-0,3	99,9	94,5	276,00			
18	Завдання 1.1.2 Відновлення/модернізація об'єктів комунальної власності та об'єктів житлової сфери після бойових дій	1.1.1 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	%	x	20,00	28,00	30,00	2,0	107,1	120,4	36,00	48,00	12,0	133,3	124,4	44,00		
19	Завдання 1.1.2 Відновлення/модернізація об'єктів комунальної власності та об'єктів житлової сфери після бойових дій	1.1.2 Частка знаходимої території у загальній кількості небезпечної території громади	% від загальної кількості	x	5,56	50,00	44,44	-5,6	88,9	88,9	75,00	77,78	2,8	103,7	100,00			
20	Завдання 1.1.2 Відновлення/модернізація об'єктів комунальної власності та об'єктів житлової сфери після бойових дій	1.1.1.2 Частка відроджених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади від загальної потреби	%	x	0,00	20,00	20,00	0,0	100,0	100,0	20,00	20,00	0,0	100,0	20,00			
21	Завдання 1.1.2 Відновлення/модернізація об'єктів комунальної власності та об'єктів житлової сфери після бойових дій	1.1.2.1 Частка відроджених умов та закладів комунальної власності в загальній кількості пошкоджених/зруйнованих	% від загальної кількості	x	46,15	100,00	100,00	0,0	100,0	100,0	x	x	непередбачено у поточному році	x				
22	Операційна ціль 1.2 Сформована система захисту та заохочення на випадок аварій та непередбачуваних надзвичайних ситуацій	1.1.2.2 Частка відроджених житлових об'єктів у загальній кількості пошкоджених/зруйнованих житлових будинків	% від загальної кількості	x	37,07	68,53	73,28	4,7	106,9	106,9	100,00	100,00	0,0	100,0	x			
23	Операційна ціль 1.2 Сформована система захисту та заохочення на випадок аварій та непередбачуваних надзвичайних ситуацій	1.2.1 Частка капітальних видатків на ремонт та будівництво захисних споруд у загальних капітальних видатках	%	5,00	5,00	6,00	6,00	0,0	100,0	112,2	6,00	6,00	0,0	100,0	102,4	7,00		
24	Операційна ціль 1.2 Сформована система захисту та заохочення на випадок аварій та непередбачуваних надзвичайних ситуацій	1.2.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпеку перебування в медичних, освітніх, соціальних закладах та установах	%	x	20,00	28,00	26,00	-2,0	92,9	104,4	36,00	38,00	2,0	105,6	110,7	44,00		

Друга — це візуалізація результатів із виконання стратегічних цілей, кожної окремої операційної цілі та кожного окремого завдання (в разі необхідності), а саме: назви цілі/завдання; бюджету цілі/завдання; витрат цілі/завдання на одного мешканця громади; графічне пред-

ставлення планових та фактичних обсягів фінансування цілі/завдання, зокрема за джерелами; табличне представлення даних моніторингу з кольоровим супроводом ступеня виконання та оцінки вірогідності досягнення цілі.

РОЗДІЛ 2.2.

ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕЛЕМЕНТІВ МОДЕЛІ

2.2.1. Індикатори

Відповідно до цілей та завдань стратегії вибудовується система індикаторів. Індикатори поділяються на три групи:

- індикатори впливу (стратегічної мети), які є стандартними для всіх громад та використовуються для прогнозування рівня життя у громаді;
- індикатори продукту (короткострокові результати), досягнення яких безпосередньо пов'язане з фінансовими ресурсами та/або залежить від діяльності місцевих органів влади (наприклад, протяжність відремонтованих доріг, кількість модернізованих закладів тощо);
- індикатори результату (середньо- та довгострокового), які відображають, наприклад, ставлення мешканців до змін у певній сфері (опитування), вплив короткострокових результатів на соціально-економічний розвиток громади та безпосередньо не пов'язані з фінансовими ресурсами.

Для здійснення моніторингу і оцінки прогресу досягнення цілі краще використовувати аналітичні (вторинні) індикатори. Вони мають відображати зміну до рівня попереднього або базового року.

Перелік індикаторів стандартний для всіх громад:

- 1) зміна кількості постійного населення громади, % до попереднього року;
- 2) рівень безробіття населення віком 15–70 років, % до робочої сили відповідного віку;
- 3) співвідношення середньої заробітної плати штатних працівників громади та області;
- 4) доходи бюджету громади на душу населення, грн на особу.

Всі інші індикатори мають логічний зв'язок із завданнями та заходами кожної окремої громади та не є стандартними для інших громад.

Статистичні дані

Звітні дані є основою для формування системи індикаторів та мають насамперед бути вимірними, доступними, надаватися на постійній основі з надійних джерел.

Основою для створення аналітичного інструменту для побудови прогнозних рівнянь є звітні дані, які надаються:

- головними управліннями статистики по області;
- органами місцевого самоврядування;
- місцевими органами виконавчої влади;
- під час опитувань.

Звітні дані, які використовуються в моделі, є вимірними, доступними та надаються на постійній основі. Щороку дані з наведених вище джерел необхідно оновлювати на сторінках Моделі «Індикатори», «Демографія_ПР» та «Прогноз». Якщо звітні дані наводять у форматі Microsoft Excel, вони оновлюються опцією копіювати/вставити, в іншому випадку їх вносять вручну. Дані представлені в тому вигляді, в якому їх подає першоджерело. В кожному випадку вказується джерело даних і розмірність.

2.2.2. Припущення

Модель містить два типи припущень:

- припущення – екзогенні дані, які впливають на соціально-економічну ситуацію в територіальній громаді, однак на які вона, своєю чергою, не має впливу. Це, наприклад, показники, які встановлюють центральні органи влади (мінімальна заробітна плата, індекс споживчих цін тощо). Джерелами таких показників є офіційні документи відповідних організацій (наприклад Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки України тощо);
- припущення, які враховують особливості окремої територіальної громади: показники, на які місцева влада може впливати за допомогою своїх політик або використовувати експертні оцінки замість прогнозних даних.

Корекція прогнозу використовується для коригування прогнозів під час розробки сценаріїв розвитку територіальної громади.

Наведений у моделі перелік припущень не є вичерпним та обов'язковим, він може розширюватися або звужуватися залежно від ситуації. Припущення формуються як для базового, так і для альтернативних сценарних варіантів розвитку громади.

РОЗДІЛ 2.3.

ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ РОБОТИ ЗІ СКЛАДОВИМИ МОДЕЛІ

2.3.1. Вкладка ІНСТРУКЦІЯ

На початку роботи ознайомтеся з інформацією, наведеною у вкладці ІНСТРУКЦІЯ. Вона визначає послідовність дій під час роботи з Моделлю, а також застереження/зауваження, які необхідно враховувати в роботі.

Уважно прочитайте, що необхідно робити та в якій послідовності.

Використовуйте активні посилання для переходу до необхідних вкладок Моделі.

2.3.2. Вкладка ЦІЛІ_ЗАВДАННЯ

Вкладка ЦІЛІ_ЗАВДАННЯ містить перелік стратегічних цілей, операційних цілей, завдань, заходів/проєктів, індикаторів, термінів виконання та відповідальних виконавців.

Цілі / операційні цілі / завдання / заходи	Індикатори	Термін виконання	Відповідальний виконавець
Стратегічна ціль 1 Громада, безпечна для проживання та розвитку	1.1 Видатки бюджету на безпеку на рік, не нижчому за 3% 1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпекові заходи	2023-2027	Заступник селищного голови (за розподілом
Операційна ціль 1.1 Громада поновилася після бойових дій та окупації	1.1.1 Сальдо міграції 1.1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, плану та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної комунальної власності, земельних відносин та Ж Коцюбинської селищної ради
Операційна ціль 1.2 Сформована система захисту та запобігання на випадок агресії та непередбачуваних надзвичайних ситуацій	1.2.1 Частка капітальних витрат на ремонт та будівництво записних споруд у загальних капітальних витратах 1.2.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпеку перебування в медичних, освітніх, соціальних закладах та установах	2023-2024	Структурний підрозділ, який відповідає за економічний розвиток
Операційна ціль 1.3 Громада має резерви на випадок активізації бойових дій чи виникнення інших надзвичайних ситуацій	1.3.1 Рівень забезпечення відповідних груп населення товарами першої необхідності, % до загальної кількості населення відповідної категорії 1.3.2 Кількість благодійних, громадських та міжнародних організацій, залучених до формування резерву	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, плану та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної комунальної власності, земельних відносин та Ж Коцюбинської селищної ради
Операційна ціль 1.4 Покращений стан екологічної безпеки громади	1.4.1 Кількість найбільших стихійних сміттєзвалищ у громаді 1.4.2 Мешканці схвально оцінюють екологічну безпеку у громаді	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, плану та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної комунальної власності, земельних відносин та Ж Коцюбинської селищної ради
Стратегічна ціль 2 Якість послуг, які надаються мешканцям громади, забезпечують комфортність проживання	2.1 Кількість респондентів, які вважають місцеву владу відкритою та прозорою 2.2 Кількість мешканців, які вважають громаду комфортною (зручною) для проживання	2023-2027	Заступник селищного голови (за розподілом по
Операційна ціль 2.1 Рівень публічних послуг задовольняє потреби мешканців	2.1.1 Кількість інвестицій в розвиток закладів за установ, які надають публічні послуги 2.1.2 Респонденти, які позитивно оцінюють якість надання медичних, освітніх та соціальних послуг	2023-2027	Відділ економічного розвитку, інвестицій, плану та архітектури Михайло-Коцюбинської селищної комунальної власності, земельних відносин та Ж Коцюбинської селищної ради, ЦНСП

У лівому верхньому куті аркуша виведені клавіші, за допомогою яких можна згрупувати їх:

- 1) за цілями
- 2) за цілями та завданнями
- 3) за цілями, завданнями та заходами

Зазначений перелік автоматично переноситься до всіх інших вкладок. В разі виникнення необхідності внесення змін у формулювання цілей/завдань/індикаторів, це можна зробити лише в цій вкладці.

2.3.3. Вкладка ФІНАНСУВАННЯ

У вкладці ФІНАНСУВАННЯ вказані стратегічні та операційні цілі, завдання, заходи та їхні умовні обсяги фінансування з розподілом за джерелами фінансування.

ПРОЦЕДУРА НАПОВНЕННЯ ВКЛАДКИ ДАНИМИ

Крок 1: Внесення планових даних

- Відкрийте вкладку ФІНАНСУВАННЯ.
- Для кожного окремого заходу/проєкту по роках у стовпці «План» введіть умовні обсяги фінансування з розподілом за джерелами фінансування (загальна сума умовного фінансування «Всього» для кожного заходу кожного року розраховується автоматично).

Умовні обсяги фінансування для кожного окремого заходу/проєкту визначаються на основі проєктного кошторису. В разі відсутності відповідного кошторису здійснюється експертна оцінка фахівців щодо визначення умовно необхідних/бажаних обсягів фінансування.

- Переконайтеся, що щорічні формули розрахунку сумарних значень по завданнях, операційних і стратегічних цілях є сумами відповідних групувань.
- Переконайтеся, що у кожній комірці стовпця «ВСЬОГО 2023–2027» розраховуються сумарні значення по всіх роках.

Крок 2: Внесення звітних даних

Вкладку ФІНАНСУВАННЯ потрібно оновлювати раз на рік після того, як будуть отримані дані за минулий рік.

- Перед тим, як вносити звітні дані, відкрийте прихований стовпець, натиснувши кнопку «+».

Цілі / операційні цілі / завдання / заходи	Всього	2023	2024	2025	2026	2027	
		план	план	план	план	план	
БЮДЖЕТ СТРАТЕГІЇ	ВСЬОГО	359800	187600	31650	86350	29350	24850
	Державний бюджет	208700	106400	19300	61500	11500	10000
	Обласний бюджет	2500	1000	500	1000	0	0
	Бюджет ТГ	55800	9700	9050	16350	10850	9850
	МТД/Залучені кошти	92800	70500	2800	7500	7000	5000
Стратегічна ціль 1	Громада, безпечна для проживання та розвитку	Всього	173700	13200	25000	10000	7000
	Державний бюджет	133000	98300	8500	16500	5000	4500
	Обласний бюджет	1000	0	0	1000	0	0
	Бюджет ТГ	19800	6400	2900	5500	3000	2000
	МТД/Залучені кошти	75100	68800	1800	2000	2000	500
Операційна ціль 1.1	Громада поновилася після бойових дій та окупації	Всього	160000	11000	5000	5000	5000
	Державний бюджет	112000	92000	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0	0	0
	Бюджет ТГ	8000	3000	2000	1000	1000	1000
	МТД/Залучені кошти	66000	65000	1000	0	0	0
Завдання 1.1.1	Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу	Всього	10000	10000	5000	5000	5000
	Державний бюджет	28000	8000	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0	0	0
	Бюджет ТГ	5000	1000	1000	1000	1000	1000
	МТД/Залучені кошти	2000	1000	1000	0	0	0
Заходи та проєкти	1. Розмінування територій, рекультивація постраждалих територій	Всього	8000	8000	4000	4000	4000
	Державний бюджет	28000	8000	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0	0	0

- Внесіть звітні дані до колонки «Факт» відповідного звітного року. Дані необхідно вносити для кожного заходу/проєкту за джерелами фінансування. «Всього» по заходу/проєкту, а також дані для завдань, операційних і стратегічних цілей розраховуються автоматично.

- Переконайтеся, що у колонці «% виконання» відбувся автоматичний підрахунок виконання обсягів фінансування, як співвідношення між фактичними та плановими обсягами.

Цілі / операційні цілі / завдання / заходи	Всього 2023-2027	2023		% виконання	2024	2025	2026	2027	
		план	факт		план	план	план	план	
БЮДЖЕТ СТРАТЕГІЇ	Всього	359800	187600	18000	9,6	31650	86350	29350	24850
	Державний бюджет	208700	106400	17000	16,0	19300	61500	11500	10000
	Обласний бюджет	2500	1000	0	0,0	500	1000	0	0
	Бюджет ТГ	55800	9700	0	0,0	9050	16350	10850	9850
	МТД/Запучні кошти	92800	70500	1000	1,4	2800	7500	7000	5000
Стратегічна ціль 1	Громада, безпека для проживання та розвитку	Всього	173700	18000	10,4	13200	25000	10000	7000
	Державний бюджет	133000	98500	17000	17,3	8500	16500	5000	4500
	Обласний бюджет	1000	0	0	0,0	0	1000	0	0
	Бюджет ТГ	19800	6400	0	0,0	2900	5500	3000	2000
	МТД/Запучні кошти	75100	68800	1000	1,5	1800	2000	2000	500
Операційна ціль 1.1	Громада поновилася після бойових дій та окупації	Всього	186000	18000	11,3	11000	5000	5000	5000
	Державний бюджет	112000	92000	17000	18,5	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0
	Бюджет ТГ	8000	3000	0	0,0	2000	1000	1000	1000
	МТД/Запучні кошти	66000	65000	1000	1,5	1000	0	0	0
Завдання 1.1.1	Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу	Всього	35000	10000	0,0	10000	5000	5000	5000
	Державний бюджет	28000	8000	0	0,0	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0
	Бюджет ТГ	5000	1000	0	0,0	1000	1000	1000	1000
	МТД/Запучні кошти	2000	1000	0	0,0	1000	0	0	0
Заходи та проекти	1. Розмінування території, рекултивация постраждалих територій	Всього	28000	8000	0,0	8000	4000	4000	4000
	Державний бюджет	28000	8000	0	0,0	8000	4000	4000	4000
	Обласний бюджет	0	0	0	0,0	0	0	0	0

- За допомогою інструмента «УМОВНЕ ФОРМАТУВАННЯ» здійснити класифікацію та анотування даних, виконуючи покрокову інструкцію з комірки K1 у вигляді прихованого тексту та у Додатку 1 цієї інструкції.

Цілі / операційні цілі / завдання / заходи	Всього 2023-2027	2023		% виконання	2024	2025	2026	2027
		план	факт		план	план	план	план
Завдання 1.1.2	Відбудовані/модернізовані об'єкти комунальної власності та об'єкти житлової сфери після бойових дій	151000	150000	18000	12,0	1000	0	0
	Державний бюджет	84000	84000	17000	20,2	0	0	0

Крок 3: Коригування даних

- Після ухвалення програм/проектів, які відповідають заходам стратегії, отримання звітних даних обсяги умовного фінансування на майбутній період необхідно відкоригувати.

2.3.4. Вкладка ІНДИКАТОРИ

У вкладці ІНДИКАТОРИ сформована система цільових індикаторів для подальшого моніторингу і оцінки.

Правила редагування таблиць

Дані потрібно оновлювати раз на рік після того, як надаються звітні дані за минулий рік.

- Шрифт чорного кольору: можна редагувати.
- Шрифт синього кольору: перевіряйте правильність формул, вони мають бути пов'язані зі статистичними та цільовими орієнтирами.
- Шрифт червоного кольору: цільові орієнтири, залишаються незмінними, якщо не виникає потреба перегляду стратегічних пріоритетів.

ПРОЦЕДУРА НАПОВНЕННЯ ВКЛАДКИ ДАНИМИ

Крок 1: Внесення показників базового року

- Відкрийте вкладку ІНДИКАТОРИ.
- Для кожного індикатора за звітний період у стовпцях «Факт» введіть дані. Для порівняння визначте базовий рік (дані базового року є початковими даними для побудови цільового прогнозу).
- Переконайтеся, що статистичні дані та показники, розраховані на їхній основі, правильно пов'язані формулами.

Крок 2: Визначення цільових орієнтирів

- Визначте цільові орієнтири, використовуючи цільовий спосіб прогнозування.

Цільовий спосіб – це прогнозування від майбутнього до сьогодні. Спочатку встановлюють бажані кінцеві параметри розвитку (цілі), а потім визначають необхідні для цього матеріальні, сировинні, фінансові та інші ресурси.

- Проведіть розподіл цільового орієнтира від майбутнього до сьогодні, враховуючи визначені обсяги умовного фінансування й терміни виконання завдань.

Крок 3: Внесення звітних даних

Вкладку ІНДИКАТОРИ варто оновлювати раз на рік після того, як будуть отримані дані за минулий рік.

- Внесіть звітні дані до колонки «Факт» відповідного звітного року. Дані необхідно вносити в комірки сірого кольору.
- Переконайтеся, що після внесення звітних даних автоматично відбулися всі необхідні розрахунки.

Стратегічна ціль/Операційна ціль/Завдання		ІНДИКАТОРИ	Одиниця виміру	2020	2021	2022	2023		2024		2025		2026		2027		Цільові орієнтири на кінець 2027 року	
				факт	факт	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт	ціль	факт		
Прогноз цільових орієнтирів для побудови системи індикаторів (таблиця розрахунку цільових орієнтирів)																		
Вносьте дані за звітний рік до порожніх комірок колонок «Факт»																		
9	Стратегічна ціль 1	Громада безпечна для проживання та розвитку	1.1 Видатки бюджету на безпеку на рівні, не нижчому за 3%	%	x	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	4,0	3,0	5,0	3,0	5,0	3,3	не <3% щороку	
10			виплати місцевого бюджету на безпеку	дні	881755	730498		806127		927046		957046		987046		1027046		
11			загальні видатки місцевого бюджету	дні	29391843	24349933												
12			1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпеку заводи	%	x	20	32	30	44	48	56	60	68	76	80	90	80,0	
13			кількість мешканців, які позитивно оцінюють безпеку заводу	осіб	18	15		34		38		38		58		65	12,00	
14			загальна кількість мешканців, які взяли участь в опитуванні	осіб	50	50		50		50		50		50		50	на 12% щороку	
15	Операційна ціль 1.1	Громада поновилася після бойових дій та окупації	1.1.1 Сальдо міграції	осіб	191	268	268	129	129	257	257	276	276	323	323	320	320	позитивне сальдо
16			прогнозований розрахунок				288,0	129		257		276		323		320		
17			1.1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	%	x	x	20	28	30	36	48	44	56	52	68	60	80	60,0
18			кількість мешканців, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	осіб	19		15		24		28		34		40		40	8,00
19			загальна кількість мешканців, які взяли участь в опитуванні	осіб	50	50		50		50		50		50		50		
20	Завдання 1.1.1	Землі громади безпечні для проживання, пересування та ведення бізнесу	1.1.1.1 Частка незайнятої території у загальній кількості небезпечної території громади	%	x	x	5,6	50,0	44,4	75,0	77,8	100,0	100,0	x	x	x	x	100,0
21			загальна площа незайнятої території (у км ² включно, з 2022 року включно)	км ²	5,0	45,0	40,0	67,5	70,0	90,0	90,0							
22			загальна площа небезпечної території, яка потребує земновідновлення	км ²			90,0											
23			1.1.1.2 Частка відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади від загальної довжини відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади (у км включно)	%	x	x	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100,0
24			загальна потреба	км			100,0											20,0
25			1.1.2.1 Частка відбудованих установ та закладів комунальної власності в загальній кількості пошкоджених/руйнованих/зруйнованих установ та закладів комунальної власності (у км включно, з 2022 року включно)	%	x	x	46	100	100	x	x	x	x	x	x	x	x	100
26			зруйновані/пошкоджені установи та заклади комунальної власності	одичиці			6	13	13									

2.3.5. Вкладка ДЕМОГРАФІЯ ПР

Демографічний блок Моделі складається з п'яти показників:

- 1) чисельність населення з розбивкою за віком і статтю;
- 2) народжуваність;
- 3) смертність;
- 4) приплив населення;
- 5) відтік населення.

У вкладці «ДЕМОГРАФІЯ ПР» здійснюються прогнозні розрахунки для показників чисельності населення з розбивкою за віком і статтю та показників народжуваності з розбивкою за статтю.

Правила редагування таблиць

- Білі комірки: можна редагувати.
- Сині комірки: можна перевірити правильність формул.
- Рожеві комірки: перевірте формули – вони мають бути пов'язані з історичними статистичними даними.

Крок 1: Внесення звітних даних

Дані в демографічному блоці Моделі варто оновлювати раз на рік після того, як надаються звітні дані за минулий рік.

- Відкрийте вкладку «Демографія ПР» та уважно внесіть дані про чисельність населення за віком і статтю. Дані вносяться в таблицю «Чоловіки» та таблицю «Жінки».
- Виділіть додані дані та за допомогою функції «Заливка кольором» змініть колір комірок на білий. Таким чином позначте, що це статистичні дані за минулі періоди, а не прогнозні показники.

- Вставте дані щодо коефіцієнта смертності серед дітей до 1 року з розбивкою за статтю. Оскільки цей коефіцієнт не розраховується для громади, як припущення використовується відповідний показник для області.

Розподіл постійного населення за статтю та віком на 1 січня, осіб		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Рік	Стать	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж
Всього		5186	5431	5370	5219	5191	5067	4947	4852	4721	4473	5616	5861	5654	5746	5737	5639	5512	5498	5433	5287
0-4		202	212	204	199	172	158	143	128	114	103	205	212	196	201	179	168	156	145	132	122
5-9		240	241	235	227	222	195	177	160	144	133	250	223	209	215	216	192	178	160	155	141
10-14		251	229	218	206	224	210	185	170	154	137	260	231	218	224	228	219	196	185	173	159
15-19		194	208	214	206	198	201	191	168	153	139	198	219	215	202	214	208	204	183	173	160
20-24		267	267	237	257	255	246	243	235	207	187	236	298	285	274	287	294	280	276	251	235
25-34		659	612	598	586	594	601	575	573	540	484	655	620	616	635	619	622	642	618	606	549
35-44		989	904	889	872	867	856	876	839	836	797	1024	897	870	885	880	863	870	801	863	850
44-59		846	1333	1289	1229	1243	1207	1204	1228	1180	1173	912	1342	1289	1306	1332	1286	1269	1287	1327	1264
60+		1521	1425	1488	1417	1413	1394	1354	1351	1386	1326	1814	1805	1756	1804	1780	1808	1718	1737	1752	1807

Віковий коефіцієнт зсуву (Кік)		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Рік	Стать	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж
Всього		1,339	1,254	1,290	1,273	1,273	1,273	1,277	1,274	1,274	1,274	1,354	1,255	1,329	1,325	1,298	1,302	1,314	1,310	1,306	1,306
0-4		1,05	0,96	0,98	0,96	0,96	0,94	0,94	0,93	0,94	0,94	1,03	0,92	1,03	0,89	0,87	0,95	0,96	0,94	0,96	0,96
5-9		1,19	1,11	1,11	1,12	1,12	1,13	1,12	1,12	1,12	1,12	1,11	0,99	1,10	1,08	1,07	1,06	1,08	1,07	1,07	1,07
10-14		0,92	0,90	0,96	0,99	0,94	0,95	0,96	0,96	0,95	0,95	0,92	0,96	1,07	1,08	1,00	1,02	1,04	1,03	1,02	1,02
15-19		0,83	0,93	0,94	0,88	0,90	0,91	0,91	0,90	0,90	0,90	0,84	0,93	0,93	0,96	0,91	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
20-24		1,38	1,14	1,20	1,25	1,24	1,21	1,23	1,23	1,23	1,23	1,51	1,30	1,27	1,42	1,38	1,34	1,35	1,37	1,36	1,36
25-34		2,29	2,04	2,47	2,31	2,33	2,34	2,36	2,34	2,34	2,34	2,11	2,07	2,23	2,26	2,17	2,18	2,21	2,20	2,19	2,19
35-44		1,37	1,45	1,46	1,48	1,44	1,46	1,46	1,46	1,45	1,45	1,37	1,38	1,44	1,39	1,39	1,40	1,40	1,40	1,40	1,40
44-59		1,34	1,43	1,38	1,43	1,39	1,41	1,40	1,41	1,40	1,40	1,31	1,44	1,50	1,51	1,44	1,47	1,48	1,47	1,47	1,47
60+		1,68	1,11	1,10	1,15	1,12	1,12	1,12	1,13	1,12	1,12	1,98	1,91	1,40	1,36	1,36	1,36	1,37	1,36	1,36	1,36

Структура населення за віковими групами, %		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Рік	Стать	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ч	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж	Ж
Всього		3,9	3,9	3,8	3,8	3,3	3,1	2,9	2,6	2,4	2,3	8,7	8,6	8,5	8,5	8,1	8,0	7,8	7,6	7,4	7,3
0-4		4,8	4,4	4,4	4,3	4,3	3,8	3,6	3,3	3,0	2,9	4,5	3,9	3,7	3,7	3,3	3,4	3,2	3,1	2,9	2,7
5-9		4,8	4,2	4,1	4,3	4,3	4,1	3,7	3,5	3,3	3,1	4,6	3,9	3,9	3,9	4,0	3,9	3,6	3,4	3,2	3,0
10-14		3,7	3,6	4,0	3,9	3,8	4,0	3,9	3,5	3,2	3,1	3,5	3,7	3,8	3,5	3,7	3,7	3,7	3,3	3,2	3,0
15-19		3,7	3,8	4,0	3,9	3,8	4,0	3,9	3,5	3,2	3,1	3,5	3,7	3,8	3,5	3,7	3,7	3,7	3,3	3,2	3,0
20-24		5,1	4,9	4,4	4,9	5,0	4,9	4,9	4,8	4,4	4,2	5,9	5,1	5,0	4,8	5,0	5,2	5,1	5,0	4,6	4,4
25-34		12,7	11,3	11,1	11,2	11,4	11,9	11,6	11,8	11,6	10,8	11,7	10,7	10,9	11,1	10,8	11,0	11,6	11,2	11,2	10,4
35-44		19,2	16,6	16,6	16,7	16,7	16,9	17,7	17,3	17,7	17,8	18,2	15,3	15,4	15,4	15,3	15,3	15,8	16,4	15,9	16,1
44-59		16,3	24,5	24,0	23,3	23,9	23,8	24,3	23,3	23,0	23,2	16,2	22,9	22,8	22,7	23,2	22,4	23,0	23,4	24,4	23,9
60+		28,9	26,2	27,7	27,2	27,3	27,5	27,4	27,9	28,4	28,6	32,3	30,8	31,1	31,4	31,0	32,1	31,2	31,6	32,3	34,2
Всього		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Крок 2: Оновлення таблиць

- У таблиці «КОЕФІЦІЄНТИ» за допомогою функції Microsoft Excel «Заповнити вниз» оновіть формули, щоб відобразити нові статистичні дані. Колір комірок має змінитися на рожевий. Отже, дані тепер розглядаються як реальні показники за попередні періоди.

Зверніть увагу, що в рожевих комірках із показниками за попередні періоди та синіх комірках із прогностичними показниками використовуються різні формули.

- Вікові коефіцієнти зсуву розраховуються для кожного віку щороку. Перевірте ще раз, чи правильно працюють формули.
- Переконайтеся, що формули розрахунку вікового коефіцієнта зсуву для вікових груп на прогностичний період є середнім значенням для кожної окремої вікової групи.

Зверніть увагу, що формули для розрахунку вікових коефіцієнтів зсуву для «0» вікової групи та групи «70+» відрізняються від інших. Для «0» вікової групи віковий коефіцієнт зсуву визначається з урахуванням коефіцієнта смертності серед дітей до 1 року. Як зразок можна використовувати формули за попередні роки.

- За допомогою функції Microsoft Excel «Заповнити вниз» оновіть формулу «Коефіцієнт народжуваності (спеціальний)» та переконайтеся, що на прогностичний період він є середнім значенням на основі історичного ряду. До розрахунку середнього показника можна просто додати ще один рік або змінити середній показник так, аби він відображав дані за останні п'ять років.
- Оновіть формулу «Ймовірність народження хлопчика», включивши до неї останні дані. На прогностичний період цей показник має лишатися в межах 50–53%.

«Коефіцієнт народжуваності (спеціальний)» розраховується як співвідношення чисельності народжених за рік до середньорічної чисельності жінок віком 15–49 років.

«0» вікова група (народжені) розраховується з урахуванням коефіцієнта народжуваності та коефіцієнта смертності серед дітей до 1 року.

Дані щодо загальної чисельності населення та народжених автоматично переносяться до вкладки ПРОГНОЗ та вважаються базовим сценарієм прогнозу.

2.3.6. Вкладка ПРОГНОЗ

Вкладка «ПРОГНОЗ» складається з трьох прогнозних блоків:

- 1) прогноз постійного населення (чисельність населення, народжуваність, смертність, приріст та відтік населення);
- 2) прогноз показників ринку праці;
- 3) прогноз показників, які відображають покращення умов життя у громаді.

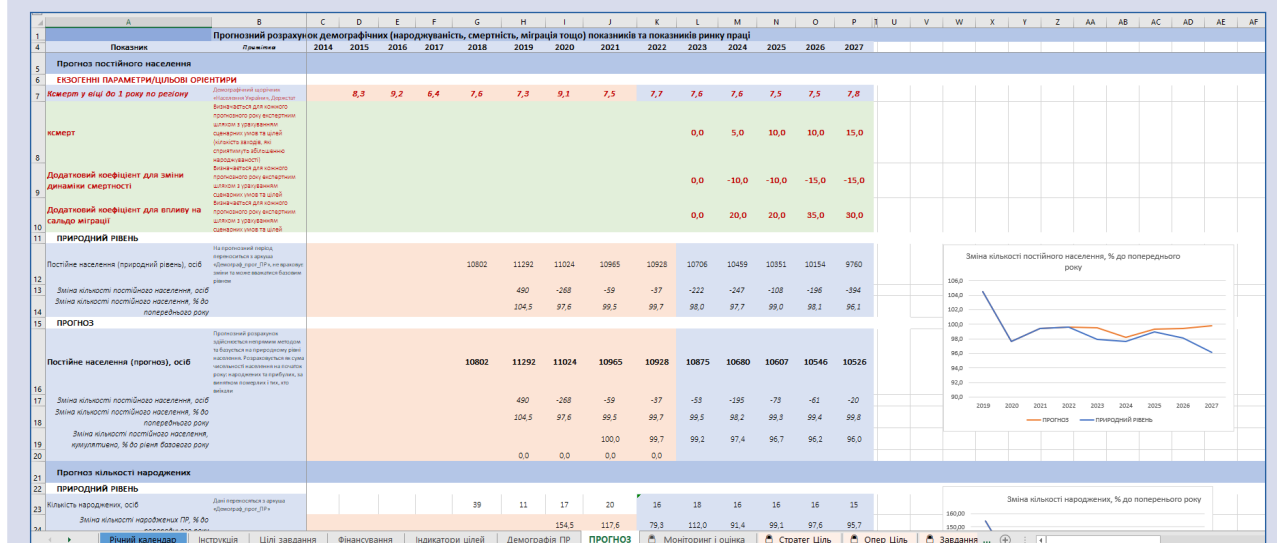
Прогнозні блоки починаються з підрозділу «Екзогенні параметри/цільові орієнтири», далі наведені алгоритми та розрахунки, необхідні для оцінювання та прогнозування показників. У кожному блоці представлені ілюстративні графіки для візуалізації отриманих сценарних розрахунків.

Правила редагування таблиць

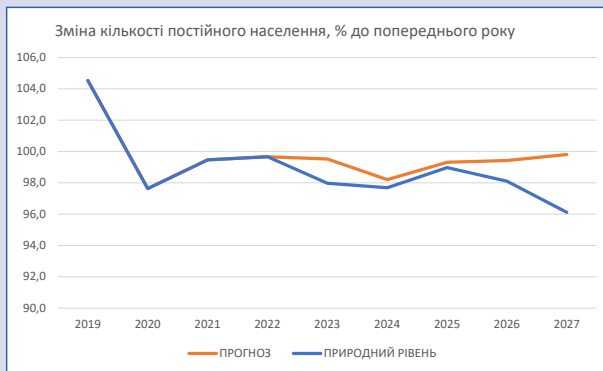
Дані варто оновлювати раз на рік після того, як надаються звітні дані за минулий рік.

- Білі комірки: можна редагувати.
- Сині комірки: можна перевірити правильність формул.
- Рожеві комірки: перевірте формули — вони мають бути пов'язані з історичними статистичними даними.

Крок 1: Робота з блоком «Прогноз постійного населення»

- Уважно вставте звітні дані про смертність, приріст та відтік населення. Дані вносяться до таблиці «Прогноз кількості померлих» й таблиці «Прогноз міграції».
- Виділіть додані дані та за допомогою функції «Заливка кольором» змініть колір комірок на білий. Таким чином позначте, що це статистичні дані за минулі періоди, а не прогнозні показники.
- За допомогою функції Microsoft Excel «Заповнити вниз» оновіть формули, щоб відобразити нові статистичні дані. Колір комірок має змінитися на рожевий. Отже, дані тепер розглядаються як реальні показники за попередні періоди.
- Переконайтеся, що статистичні дані щодо кількості постійного населення та кількості народжених за попередні періоди та показники, розраховані на їх основі, правильно пов'язані формулами. Дані наведені в рожевих комірках.
- Далі обчисліть прогноз природного рівня (базового сценарію) для показників смертності, приросту та відтоку населення за допомогою припущень на основі трендів (допоміжні коефіцієнти за останній рік є сталою величиною для всього періоду прогнозу).
- Опісля змініть припущення на основі трендів за попередні періоди, додаючи коефіцієнти впливу заходів стратегії на кожен показник демографічного блоку. Зазначені коефіцієнти визначаються експертним шляхом з урахуванням заходів стратегії, спрямованих на покращення відповідної сфери.
- Спираючись на історичні дані, експертну оцінку впливу заходів стратегії, визначте цільовий орієнтир для індикатора «зміна кількості постійного населення громади, % до попереднього року». Експертним шляхом оцініть можливість його досягнення. Використовуйте графіки як допоміжний орієнтир.

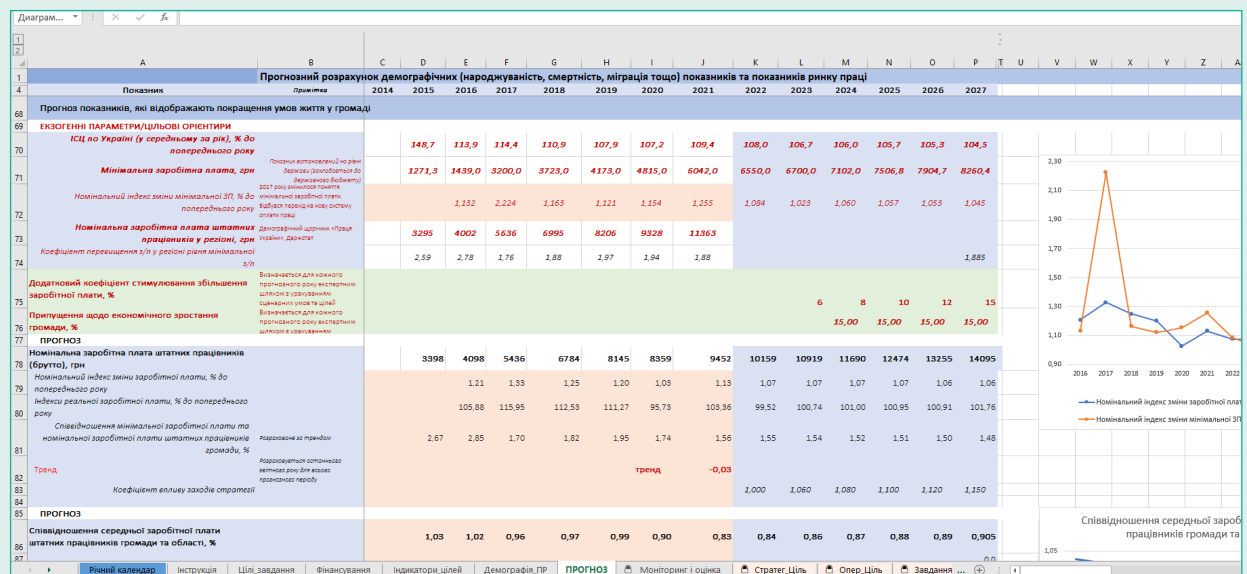

Крок 2: Робота з блоком «Прогноз показників ринку праці»

Прогноз розрахунок демографічних (народжуваність, смертність, міграція тощо) показників та показників ринку праці		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Прогноз показників ринку праці															
ЕКЗОГЕННІ ПАРАМЕТРИ/ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ															
Додатковий коефіцієнт для стимулювання зайнятості	Визначається для кожного прогнозного року експертним шляхом з урахуванням сформованих нових цілей (кількість заходів, які сприятимуть стимулюванню зайнятості)	5,0 5,0 5,0 5,0 5,0													
Цільовий показник скорочення рівня безробіття, %	Ціль визначається на кінець дії стратегії/програми/плану. Залежить ступеня кваліфікації кількості років, на які розробляється документ	0 -1 0 0 0													
ПРОГНОЗ															
Економічно активне населення віком 15-70 років, осіб	Прогноз здійснюється з урахуванням фактора впливу (притуплення)	1150	1175	1246	1682	1671	1514	1685	1636	1607	1616	1607	1616	1607	1607
Зміна економічно активного населення віком 15-70 років, % до попереднього року		102,2	106,0	135,0	99,3	90,6	111,3	97,1	98,2	100,6	99,5				
Зростання кількості економічно активного населення віком 15-70 років, % до базового року	Базовий – 2020 рік				100,0	99,3	90,00	100,17	97,28	95,52	96,06	95,56			
Питома вага ЕАН у кількості наявного населення віком 15-70 років, %					10,9	11,0	15,3	15,2	13,9	15,8	15,8	15,1	15,3	15,3	15,3
Кількість зайнятих віком 15-70 років економічною діяльністю (у середньому за рік), осіб		1096	1117	1184	1604	1582	1438	1604	1556	1525	1536	1527			
Зміна кількості зайнятих, % до попереднього року			101,9	106,0	135,5	98,6	90,9	111,6	97,0	98,0	100,7	99,4			
Рівень зайнятості населення віком 15-70 років, % до ЕАН		10,3	10,3	14,6	14,4	13,2	14,0	13,9	13,7	13,9	13,8				
Коефіцієнт впливу заходів стратегії							1,000	1,050	1,050	1,050	1,050	1,050			
Кількість безробітних віком 15-70 років, визначена (за методологією МОП), у середньому за рік, осіб		54	58	62	78	89	76	81	80	82	80	81			
Коефіцієнт впливу заходів стратегії							1,000	1,000	0,990	1,000	1,000	1,000			
Зміна кількості безробітних, % до попереднього року		107,4	106,9	125,8	114,1	85,8	106,3	99,0	101,7	97,8	97,8	101,1			

- Уважно вставте звітні дані щодо кількості зайнятих і безробітних.
- Виділіть додані дані та за допомогою функції «Заливка кольором» змініть колір комірок на білий. Таким чином позначте, що це статистичні дані за минулі періоди, а не прогнозні показники.
- За допомогою функції Microsoft Excel «Заповнити вниз» оновіть формули, щоб відобразити нові статистичні дані. Колір комірок має змінитися на рожевий. Отже, ці дані тепер розглядаються як реальні показники за попередні періоди.
- Переконайтеся, що показники, наведені в цьому блоці, правильно пов'язані формулами. Дані наведені в рожевих комірках.
- Далі обчисліть прогноз базового рівня (базового сценарію) для показників зайнятості, безробіття та економічно активного населення за допомогою припущень на основі трендів (допоміжні коефіцієнти за останній рік є сталою величиною для всього періоду прогнозу).
- Після цього змініть припущення на основі трендів за попередні періоди, додаючи коефіцієнти впливу заходів стратегії. Зазначені коефіцієнти визначаються експертним шляхом із урахуванням заходів стратегії, спрямованих на покращення відповідної сфери.
- Спираючись на історичні дані, експертну оцінку впливу заходів стратегії, визначте цільовий орієнтир для індикатора «Рівень безробіття населення віком 15–70 років, % до робочої сили відповідного віку». Експертним шляхом оцініть можливість його досягнення. Використовуйте графіки як допоміжний орієнтир.

Крок 3: Робота з блоком «Прогноз показників, які відображають покращення умов життя у громаді»

- Уважно вставте звітні дані щодо номінальної заробітної плати штатних працівників та доходів бюджету громади.
- У разі необхідності поновіть екзогенні параметри щодо рівня мінімальної заробітної плати та індексу споживчих цін¹¹.
- Виділіть додані дані та за допомогою функції «Заливка кольором» змініть колір комірок на білий. Таким чином позначте, що це статистичні дані за минулі періоди, а не прогнозні показники.
- За допомогою функції Microsoft Excel «Заповнити вниз» оновіть формули, щоб відобразити нові статистичні дані. Колір комірок має змінитися на рожевий. Отже, ці дані тепер розглядаються як реальні дані за попередні періоди.
- Переконайтеся, що показники наведені в цьому блоці, правильно пов'язані формулами. Дані наведені в рожевих комірках.

11 Джерело даних: <http://bit.ly/3Y84VQU>.

- Далі обчисліть прогноз базового рівня (базового сценарію) для показника номінальної заробітної плати штатних працівників за допомогою припущень на основі екзогенних параметрів та історичних трендів (допоміжні коефіцієнти за останній рік є сталою величиною для всього періоду прогнозу).
- Опісля змініть припущення на основі трендів за попередні періоди, додаючи коефіцієнти впливу заходів стратегії. Зазначені коефіцієнти визначаються експертним шляхом з урахуванням заходів стратегії, спрямованих на покращення відповідної сфери.
- Переконайтеся, що розрахунок індикатора «Співвідношення середньої заробітної плати штатних працівників громади та області» правильно пов'язаний формулами та відповідає цільовим орієнтирам. Використовуйте графіки як допоміжний орієнтир.
- Зробіть експертну оцінку доходів бюджету громади, враховуючи припущення щодо економічного зростання громади та планові показники надходжень до бюджету, та розрахуйте індикатор «Доходи бюджету громади на душу населення».

2.3.7. Вкладка МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА

У вкладці МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА для всіх індикаторів відображені цільові орієнтири та фактичні дані, а також здійснені розрахунки відхилення факту від цілі та відсотка виконання цільових орієнтирів. Для індикаторів цілей здійснена оцінка прогресу досягнення.

Стратегічна ціль/Операційна ціль/Завдання		ІНДИКАТОРИ	Одиниці виміру	2021		2022		2023			2024				
				факт	факт	ціль	факт	Відхилення	% виконання	Оцінка прогресу у досягненні	ціль	факт	Відхилення	% виконання	Оцінка прогресу у досягненні
Перевірте!!! Цільові орієнтири, виділені червоним, мають ВІДПОВІДАТИ прогнози розрахунком, здійсненим у вкладці ПРОГНОЗ, та бути ЗАФІКСОВАНИМИ як числові значення (а не як формули).															
		Зміна кількості постійного населення громади	% до попереднього року	99,46	99,66	99,52	99,52	0,0	100,0	99,8	98,20	98,20	0,0	100,0	99,2
		Рівень безробіття населення віком 15-70 років, % до робочої сили відповідного віку	% до робочої сили відповідного віку	5,33	5,04	4,81	4,81	0,0	100,0	104,5	4,91	4,91	0,0	100,0	101,3
		Співвідношення середньої заробітної плати штатних працівників громади та області		0,83	0,84	0,90	0,86	0,0	94,7	97,1	0,94	0,87	-0,1	92,3	97,1
		Доходи бюджету громади на душу населення	грн/особу	127,68	137,26	147,12	147,12	0,0	100,0	90,1	182,62	182,62	0,0	100,0	96,9
Стратегічна ціль 1	Громада, безпечна для проживання та розвитку	1.1 Видатки бюджету на безпеку на рівні, не нижчому за 3%	%	3,00	3,00	3,00	3,00	0,0	100,0	90,3	3,00	3,00	0,0	100,0	90,3
		1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпекові заходи	%	0,00	20,00	32,00	30,00	-2,0	93,8	113,7	44,00	48,00	4,0	109,1	117,4
Операційна ціль 1.1	Громада поновилася після бойових дій та окупації	1.1.1 Сальдо міграції	осіб		268,00	129,00	128,67	-0,3	99,7	46,3	257,00	256,70	-0,3	99,9	94,5
		1.1.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють дії місцевої влади щодо безпеки у громаді	%	x	20,00	28,00	30,00	2,0	107,1	120,4	36,00	48,00	12,0	133,3	124,4
Завдання 1.1.1	Землі громади безпечні для проживання, господарства та ведення бізнесу	1.1.1.1 Частина знещадженої території у загальній кількості небезпечної території громади	% від загальної кількості	x	5,56	50,00	44,44	-5,6	88,9		75,00	77,78	2,8	103,7	
		1.1.1.2 Частина відновлених автомобільних доріг місцевого значення в межах населених пунктів громади від загальної потреби	%	x	0,00	20,00	20,00	0,0	100,0		20,00	20,00	0,0	100,0	
Завдання 1.1.2	Відбудовані/модернізовані об'єкти комунальної власності та об'єкти житлової сфери після бойових дій	1.1.2.1 Частина відбудованих установ та закладів комунальної власності в загальній кількості пошкоджених/зруйнованих	% від загальної кількості	x	46,15	100,00	100,00	0,0	100,0		x	x	неневідомо у поточному році		
		1.1.2.2 Частина відбудованих житлових об'єктів у загальній кількості пошкоджених/зруйнованих житлових будинків	% від загальної кількості	x	37,07	68,53	73,28	4,7	106,9		100,00	100,00	0,0	100,0	
Операційна ціль 1.2	Сформована система захисту та запобігання на випадок агресії та непередбачуваних надзвичайних ситуацій	1.2.1 Частина капітальних видатків на ремонт та будівництво захисних споруд у загальних капітальних видатках	%	5,00	5,00	6,00	6,00	0,0	100,0	112,2	6,00	6,00	0,0	100,0	102,4
		1.2.2 Кількість респондентів, які позитивно оцінюють безпековість перебування в медичних, освітніх, соціальних закладах та установках	%	x	20,00	28,00	26,00	-2,0	92,9	104,4	36,00	38,00	2,0	105,6	110,7
Завдання 1.2.1	Об'єкти соціальної інфраструктури оснащені бомбосховищами та укритами	1.2.1.1 Частина наявного фонду захисних споруд цивільного захисту, готового до використання, від загальної обсягу наявного фонду	%	40,00	40,00	69,90	66,67	-3,2	95,4		100,00	100,00	0,0	100,0	
		1.2.1.2 Кількість наявних бомбосховищних комплектів у мешканців													

ПРОЦЕДУРА НАПОВНЕННЯ ВКЛАДКИ ДАНИМИ

- Відкрийте вкладку МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА.
- Переконайтеся, що всі звітні дані та показники, розраховані на їх основі, правильно пов'язані формулами.

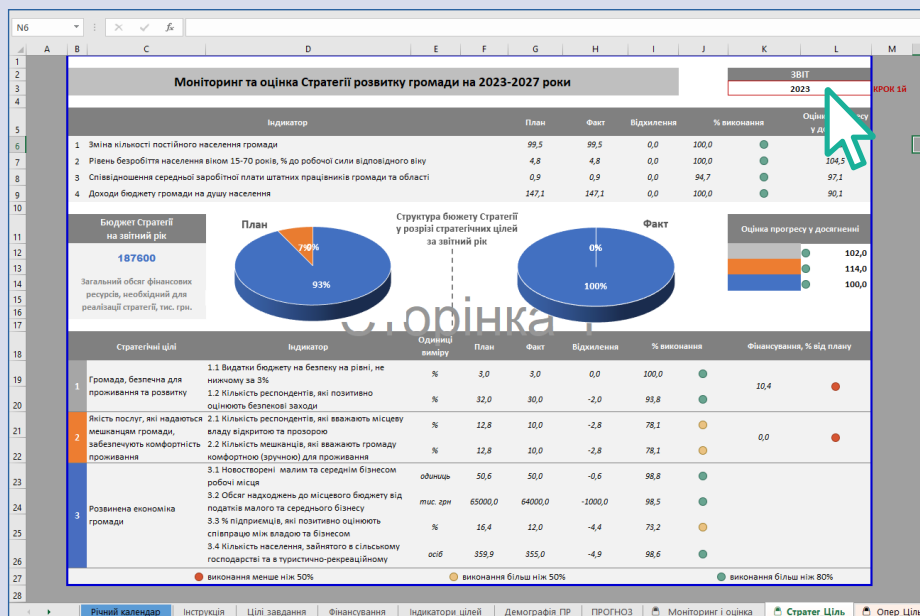
2.3.8. Візуалізація даних

Візуалізація результатів здійснюється за стратегічними цілями, кожною окремою операційною ціллю та кожним окремим завданням і містить:

- назву цілі/завдання;
- бюджет цілі/завдання;
- витрати цілі/завдання на одного мешканця громади;
- графічне представлення планових та фактичних обсягів фінансування цілі/завдання, зокрема за джерелами;
- табличне представлення даних моніторингу з кольоровим супроводом ступеня виконання;
- оцінку вірогідності досягнення цілі.

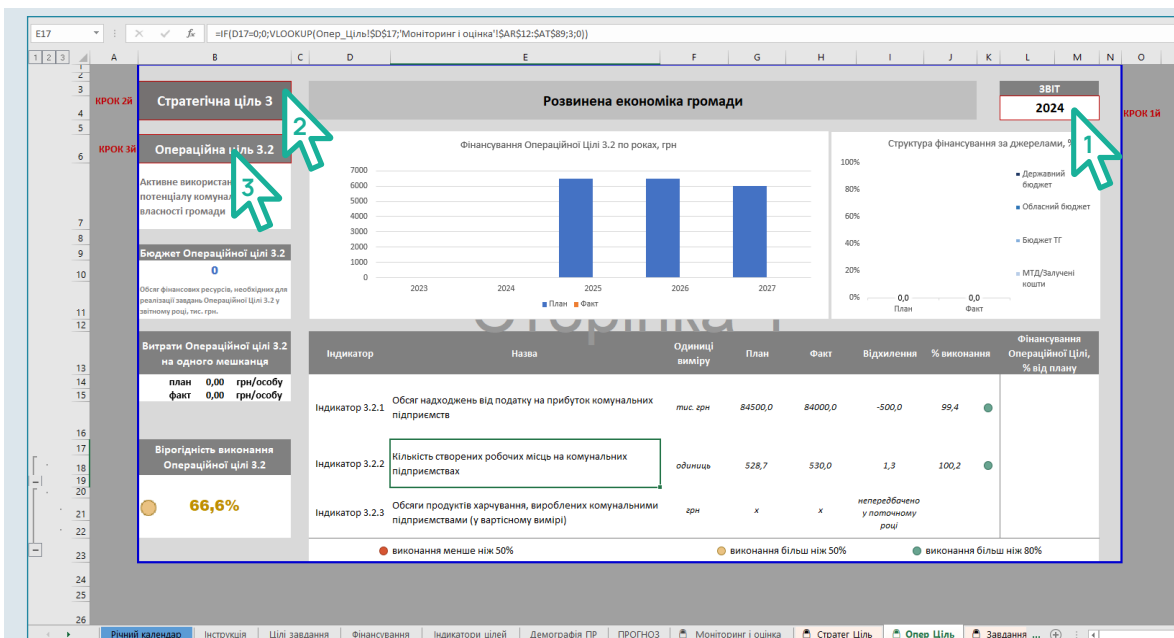
Крок 1: Робота із вкладкою СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ

Для візуалізації результату виконання стратегії за звітний рік натисніть на комірку під написом ЗВІТ. Клавіша, що з'явиться праворуч від комірки, допоможе обрати рік, для якого необхідно представити результат. Дані відобразяться автоматично.

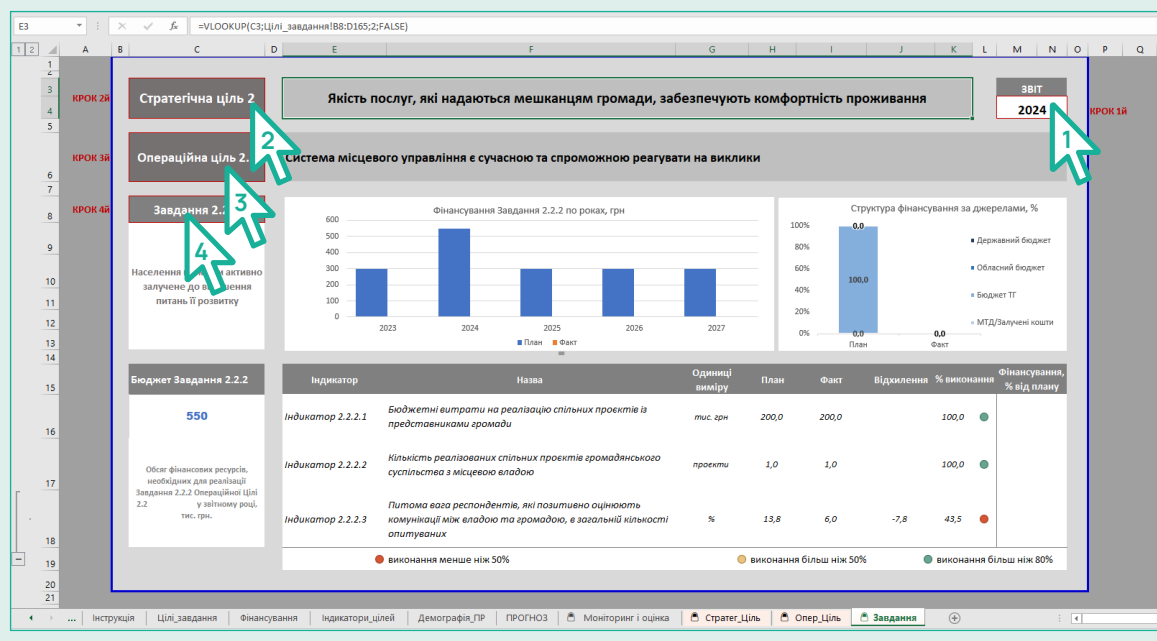
Крок 2: Робота із вкладкою ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ

Для візуалізації результату виконання операційних цілей стратегії за звітний рік натисніть на комірку під написом ЗВІТ. Клавіша, що з'явиться праворуч від комірки, допоможе обрати рік, для якого необхідно представити результат. Потім оберіть стратегічну ціль та відповідну операційну ціль. Дані відобразяться автоматично.

Крок 3: Робота із вкладкою ЗАВДАННЯ

Для візуалізації результату виконання завдань стратегії за звітний рік натисніть на комірку під написом ЗВІТ. Клавіша, що з'явиться праворуч від комірки, допоможе обрати рік, для якого необхідно представити результат. Потім оберіть стратегічну ціль, відповідну операційну ціль та завдання. Дані відобразяться автоматично.

Висновок

У цій інструкції описана робота уніфікованої комплексної Моделі МіО. Практика – найкращий спосіб навчитися її використовувати. Працюйте з нею, і вона стане надійним помічником для здійснення моніторингу і оцінки.

ЧАСТИНА 3

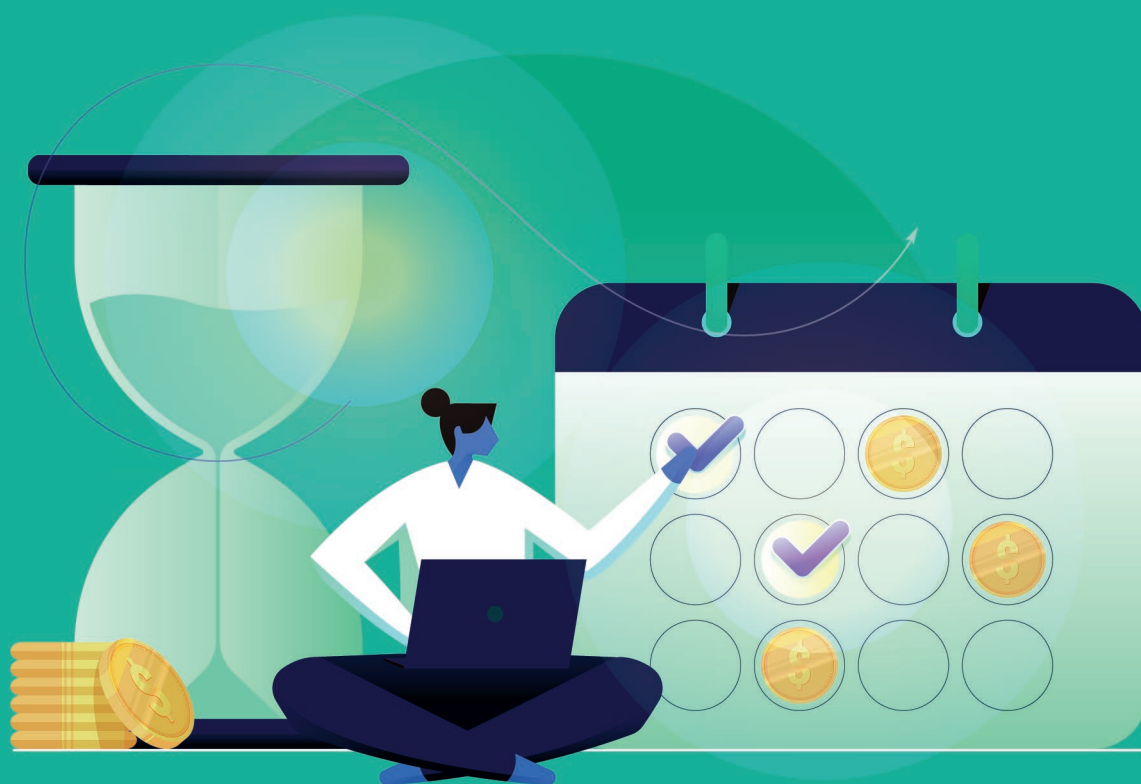
МОДЕЛЬ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ОЦІНКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

на прикладі Михайло-Коцюбинської селищної
територіальної громади Чернігівської області
(на базі програмного середовища Microsoft Excel)

Переглянути
та завантажити

ДОДАТКИ

Втрати від повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну

Форма для заповнення

Класифікація об'єктів	Назва об'єкта руйнування	Ступінь пошкодження		Ціна нового будівництва/відбудови завданих матеріальних збитків, млн грн		Орієнтовна оцінка втрат			Примітка
		км, м ² , одиниць тощо	у разі неможливості заповнення колонки 3 зазначається орієнтовний % пошкодження	Відновлювальна вартість 1 км, м ² , одиниці тощо	Всього	Екологічні збитки, млн грн (оцінка розраховується із залученням екологів)	Втрати робочі місця		
							од	середньомісячна заробітна плата, грн	
1	2	3	4	5	6	7*	8	9	10
					6=3*5 або визначається експертно у разі неможливості заповнення колонки 3				
Об'єкти інфраструктури всього									
з них:									
Транспортна інфраструктура									

1	2	3	4	5	6	7*	8	9	10
кінотеатри									
музеї									
пам'ятки архітектури									
Житлова інфраструктура (цивільні будівлі)									
багатоквартирні будинки									
приватні одноквартирні будинки									
Об'єкти критичної інфраструктури в розрізі виду економічної діяльності/сфери, всього									
з них:									
енергетика									
водозабезпечення/ водовідведення									
хімічні об'єкти									
продовольча безпека (підприємства АПК, переробні виробництва)									
фінансові установи									
Основні засоби, всього									

1	2	3	4	5	6	7*	8	9	10
Втрата/зупинка інвестиційної діяльності, млн грн									
Всього втрат у громаді:									

* розраховується за формулою $R_{ш} = A \times G_{оз} \times P_{д} \times K_{з} \times K_{н} \times K_{ег}$;

Примітка: окремо надається інформація у форматі таблиці, наведеної нижче.

Розрахунок розміру шкоди від забруднення земельних ресурсів

№ пп	Показники	Позначення показника	Джерела одержання або розрахунок показника	Значення показника
1	Площа забрудненої земельної ділянки м ²	Пд		
2	Питомі витрати на ліквідацію наслідків	А	Постійна величина	
3	Нормативно-грошова оцінка	Гоз		
4	Коефіцієнт забруднення земельної ділянки	Кз		
5	Коефіцієнт небезпечності	Кн	Додаток 1 до Методики	
6	Коефіцієнт еколого-господарського значення земель	Кег	Додаток 2 до Методики	

Людські жертви/втрати від повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну

Стать/категорія	Вік			
	0-15 років	16-49 років	50-59 років	60 років і старші
Загибле цивільне населення, всього осіб				
Чоловіки				
Жінки				
Діти				
Травмоване цивільне населення, всього осіб				
Чоловіки				
Жінки				
Діти				
Загинули військові, всього осіб				
Чоловіки				
Жінки				
Травмовані військові, всього осіб				
Чоловіки				
Жінки				

